

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Рекла́мні і Адміністра́ція:
"Свобода"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3038
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК ХСІ. Ч. 17. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. СУБОТА, 28-го СІЧНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 28, 1984 No. 17. VOL. ХСІ.

У Філадельфії відзначено

День Солідарності

Філадельфія (Х.С.). — У четвер, 12-го січня ц.р., заходом Філадельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав України в "Конгресовій залі", де була підписана американська декларація незалежності, відзначено День Солідарності з українськими політичними в'язнями.

Конгресмен Л. Кофлін

Вечір відкрила Уляна Мазуркевич, голова Комітету. Програмою керувала Сестра Глорія Колман. Вона відчитала резолюцію, схвалену Філадельфійською Міською радою, яка проголосила день 12-го січня 1984 року "Днем Солідарності" з українськими політичними в'язнями.

Він також сказав, що перший раз в історії на публічному форумі (на Мадридській конференції) були згадані імена українських політичних в'язнів, членів української Гельсінкської групи.

Адвокат Шестак також відчитав декілька віршів політичних в'язнів Ірини Сенік і Миколи Руденка.

З черги промовляв конгресмен Лоренс Кофлін з Пенсильванії, який зазначив, що йому припала велика честь бути з українцями та разом з ними відзначувати День Солідарності.

Ойстер Бей вшанував

День Незалежності

В містечку Ойстер Бей на Лонг Айленді, Н. Й., радний Джан Вендітто (стоїть посередині з прокламацією про День Української Незалежності) взяв участь 17-го січня у відзначуванні 65-ої річниці проголошення української незалежності і 66-ої річниці проголошення соборності. Урочистість організував Відділ УККА повіту Нассо, що його очолює Йосип Хома (на світлинці, справа). Передавано прокламації приймають: Марія Вуд з Гіксвілла та її діти — Мерілін і Давид.

С. Шкафаровський

виступатиме в операх

Нью Йорк. — Стефан Шкафаровський, молодий бас-баритон, виступить в неділю, 5-го і в понеділок, 6-го лютого ц.р., у двох коротких операх Джона Мютера і Вернона Мартіна. Перша імпреза відбудеться в аудиторії Курт Веллс Кейсборо коледжу о год. 8-й вечора, а друга, 6-го лютого, о год. 4-й по полудні у Лінкольні центрі (Бруно Волтер аудиторія) на розі 65-ої вулиці і 8-ої авеню.

Безплатні квитки можна замовляти в "Афтер діннер опера", 23 Стайвезант вулиця, Нью Йорк, Н.Й. 10003. Близькі інформації можна отримати телефонуючи на число: (212) 477-6212.

Помер прикладний патріот

Нью Йорк. — Тут у середу, 25-го січня ц.р., помер відомий широко український громадський діяч і патріот Григорій (Гриць) Яремчук. Г. Яремчук уродженець Гуцульщини, що завжди підкреслював, був в'язнем польських і совєтських тюрем, а відтак одним з перших, що зголосився до 1-ї Дивізії УНА. Брав участь у боях під Бродами, з яких швидко відступав та перемістився на Захід.

Він був активним членом Братства Бродів "Лев" в Нью Йорку та не раз їздив до Європи, щоб відвідати та покласти квіти на могили українських вояків з Другої світової війни.

З неменшою любов'ю ставився до української молоді, а зокрема пластуна, яким допомагав постійно та радувався кожним їхнім успіхом.

Був ентузіастом також українського театру та на кожному громадському зібранні піднімав важливість створення постійного українського театру.

Помер на 80-му році життя. Панахида була відправлена в п'ятницю, 27-го січня ц.р., у похоронному заведенні П. Яреми в Нью Йорку, а похорон у суботу 28-го січня о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра на українській православній цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку. Покійний залишив в смутку брата Івана з дружиною Любою та племінників Романа і Володимира.

ПРЕМ'ЄРАМИ ТРЬОХ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ УНСОЮЗ ВІДЗНАЧИТЬ СВОЄ 90-РІЧЧЯ

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К.). — Редакцію "Свободи" відвідав маестро Володимир Колесник, щоб поінформувати про ідущу інтенсивну підготовку до ювілейного концерту з приводу 90-річчя УНСоюзу, який відбудеться в неділю, 1-го квітня 1984 р., у престижній концертній залі Карнегі Голл в Нью Йорку, о год. 2:30 по полудні.

Концерт під музичним керівництвом В. Колесника заповідається імпозантно та буде справді надзвичайний так своєю програмою, як і виконавцями.

Перш за все, як інформувє В. Колесник, музичні твори, що вповніють програму концерту, будуть вперше виконані на терені ЗСА, а все це композиції українських музик.

Розпочнеться концерт Святковою Увертюрою, що її написав спеціально на прохання УНСоюзу відомий український композитор Юрій Фіяла.

Увертюра написана на повну симфонічну оркестру, а побудована вона, як інформувє В. Колесник, на мотивах українських народних пісень, конкретно широко відомих: "А вже весна, а вже красна" і "Чого вода каламутна".

Як відомо, Ю. Фіяла вживає у своїх творах сучасні музичні форми і вони виконані також у Святковій Увертюрі. Ю. Фіяла є автором вже ряду оркестрових, камерно-інструментальних, фортепіанових та вокально-хорових творів, які зокрема виконують на терені Канади, де живе композитор від 1949 року. Прем'єра нового музичного твору Ю. Фіяли в Нью Йорку буде ще одним творчим наблизком до найбільш активного українського композитора у вільному світі.

Святкову Увертюру виконає Американська симфонічна оркестра, яка має добру славу в Нью Йорку,

від часів її заснування Леопольдом Стоковським. Заангажована УНСоюзом на цей Ювілейний концерт вона буде в повній своїй силі брати участь у всіх точках концерту.

Солістка концерту, відомо широко українській та американській публіці, молада українська піаністка Лідія Артемів вибрала для виконання також український музичний твір, а це 2-й Словацький Концерт для фортепіано з оркестром Бориса Лятошинського. До речі, цей концерт буде вперше виконаний в ЗСА.

В другій частині концерту також вперше буде виконаний повністю твір Станіслава Людкевича "Кавказ", що його відспіває хор Українсько-Канадського Оперного Товариства в супроводі симфонічної оркестри.

В. Колесник вибрав цей твір для концерту з уваги на дві річниці Тараса Шевченка, які особливо важливі

українцям в ЗСА. В 1984 році припадає 170-річчя з дня народження Кобзаря, а в ЗСА 20-річчя від відкриття його пам'ятника у Вашингтоні. "Кавказ" виведено вже декілька разів на терені Канади з великим успіхом завдяки диригентській праці маестра В. Колесника.

Ювілейний концерт з нагоди 90-річчя УНСоюзу заповідається вимково цікаво і на високому музичному рівні, що запевняє також його мистецький керівник, який всесіло віддався тепер його підготовці.

Маестро В. Колесник має перед собою важке завдання коли взяти до уваги, що мусять працювати з оркестром в Нью Йорку та з хором в Торонто, а солісткою з Бостону. На підставі його попередніх успіхів у великих музичних імпрезах немає сумніву, що і тим разом маестро Колесник переведе концерт на високому мистецькому рівні.

ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ПОБИТТЯ ПОЛЬСЬКОГО ЮНАКА

Варшава, Польща. — Офіційне пресоове агентство Польщі ПАП повідомило, що працівник служби швидкої допомоги признався в тому, що він бив юнака Гжегожа Пішемика, прихильника забороненої профспілки "Солідарність", після чого юнак помер у лікарні.

Смерть Пішемика, 19-літнього юнака, сдиноного сина відомого польського поетеси Барбари Садовської, яка теж зазнала переслідувань і побиття польською поліцією за свою діяльність в допоміжній організації, набрала широкого розголосу в Польщі минулого року.

Студента Пішемика схопила поліція на початку травня 1983 року на вулиці Варшави і забрала на станцію поліції, де сильно побила його так, що треба було викликати швидку медичну допомогу. Службовці медичної допомоги, які виявлялись, замість того, щоб рятувати побитого юнака, самі накиннулися на нього і добили.

Похорони Пішемика відбулися 14-го травня мину-

лого року. На похоронах зібралось понад 20,000 народу, які перетворили похоронну процесію на могутню демонстрацію протесту і обурення проти сваволі польської поліції та служби безпеки під маскою службовців швидкої медичної допомоги.

Опинившись перед могутнім обуренням польського суспільства таким варварським вчинком польської поліції, військовий уряд генерала Войцеха Ярузельського вирішив якось збити хвилю протесту і звалити вини на когось другорядного. Два поліцейські, два санітари швидкої допомоги і два лікарі мали стати перед судом, обвинувачені у смерті Пішемика. Але тепер, як один із санітарів швидкої медичної допомоги, "признався" до вини, суд над вищезгаданими особами вже не відбудеться. Агентство ПАП повідомило, що справа знову повернулася до державного прокуратора і знову буде відкладена для дальшого слідування.

Великий Клівленд готується до відзначення ювілею НТШ

Клівленд (М.П.). — З ініціативи Осердкун НТШ стейт Огайо 18-го листопада створено ширший Комітет ювілею НТШ у Клівленді. До Почесної Президії запрошено 12-ох парохів українських парафій, а 15-членний Діловий Комітет очолює Управу Осердкун: проф. М. Пап — голова, проф. Ю. Кульчицький — заст. голови, С. Кітка — секретар, д-р В. Боднар — скрабник і д-р М. Грушевський — організаторний референт. Тягар праці покладено на три Комісії: Збіркову у складі: д-р М. Дейчаківський, Маруся Попович і д-р М. Грушевський, Наукову конференцію з членами: д-р М. Пап, д-р Ю. Кульчицький і д-р Л. Винар, та Бенкетову у складі: д-р В. Боднар, мгр В. Ліщинський і С. Кітка.

Ювілейне відзначення відбудеться в суботу, 24-го березня, у двох частинах: Наукова конференція в години 1-4 по полудні у будинку кредитівки "Самопоміч" та бенкет від год. 6-ої в залі парафії Покрови Пресвятої Богородиці в Пармі. У святкуваннях візьме участь представник Крайової Управи НТШ з Нью Йорку.

Темою Наукової конференції буде колоніальний стан України і завдання української науки у вільному світі, а доповідачами будуть: проф. Л. Винар зі Стейтського університету в Кенті, голова Наукової Ради СКВУ, проф. М. Пап і проф. Ю. Кульчицький та мабуть ще два дійсні члени НТШ як дозволить розклад їхніх занять.

Найближчим завданням є переведення ювілейної збірки, щоб доложити відповідну "цеголку" від Великого Клівленду до новоизданого домі НТШ в Нью Йорку. Комітет просить громадянство бути щедрими і ставати фундаторами (1,000 дол.) та взяти участь у відзначуванні ювілею.

Балтимор, Мд. (УІС "Смолоскип"). — У Видавничій "Смолоскип" ім. В. Симоненка появилась збірка статей відомого в Україні юриста й історика Євгена Крамару "Дослідження з історії України". Книга має 187 сторінок, її укладав Петро Якуб'як, і вона коштує 7.50 долара. До збірки увійшли такі статті Е. Крамару: "Житий хазарський слід на Україні", "Гагаузький етнос", "Цигани", "Чому князь Всеволод полоцький гасав воюком?", "3 допомогі тогочасного ключа", "Повість про часи літ" (рецензія на переклад і обробку В. Близнаця), "Дещо з генеалогії козаків", "Справа Кочубея й Іскри", "Славетна українська в султаському дворі" (про Роксолану), "Маловідомий епізод з життя і творчості Івана Франка" (про знайомство І. Франка з сіністським діячем Т. Герцлем). До збірки упорядник додав іменний покажчик, який охоплює понад 500 імен.

Появилася книга Є. Крамара

У передмові до цієї збірки пишеться: "3 опублікованих статей читач побачить як Євген Крамар робить мітологічні, мовні, археологічні і літературознавчі "розкопки" і як формою свого викладу він може зацікавити не лише колегу-дослідника, але й звичайного читача".

"Автор цих статей як історик для закордонного українця майже невідомий. Зате його праці опубліковані в Україні, Польщі, Югославії, Болгарії, чим він здобув собі визнання, як спеціаліст і знавець невідомого або маловідомого епізоду в нашій історії. Цілий ряд історичних досліджень і гіпотез він опорує або й заперечує і на підставі своїх досліджень, широкого знання, намагається кинути світло на такі чи інші історичні події, яка дуже часто залишалася поза увагою наших вчених".

Євген Крамар народився 18-го лютого 1933 року в Закінчення на 5.

ЗСА відновляють план йорданського військового з'єднання

Вашінгтон. — Уряд президента Рональда Регена заявив Ізраїлю, що ЗСА постараться знову доставити Йорданії військово спорядження для 8,000 вояків спеціальної одиниці швидкої дії для особливих завдань у Перській затоці.

Представник Адміністрації сказав, що план утворення такої частини є подібний до минулорічних старань дати Йорданії військово спорядження на суму 220 мільйонів доларів шляхом таємного фінансування з бюджету Департаменту оборони.

Тепер зроблені деякі зміни і представники Адміністрації вважають, що ці заходи можна здійснити. Одна причина, яка сприяє здійсненню плану — це те, що Ізраїль схильний обговорити такі кроки, а друга — це розсекречення здійснення такого проекту.

вами офіційного представника Адміністрації, проект стане явним, коли на це дозволить обставина. Переговори про здійснення такого проекту вже ведуться між Ізраїлем і ЗСА.

Офіційний представник також сказав, що ЗСА фінансуватимуть створення 8,000 спеціального війська і доставляти озброєння та інші технічні засоби для швидкої дії цього військового з'єднання в радіусі 1,500 миль від Йорданії.

Офіційно також повідомлено Ізраїлю, що Йорданія зобов'язалася використовувати дані її військово спорядження тільки для допомоги країнам Перської затоки. Хоч Йорданія дістане деяку частину транспортних засобів, наприклад, транспортні літаки типу С-130, але основне перевезення йорданських військових частин швидкої дії покладено на військовоповітряні сили ЗСА.

В окремо, але пов'язаному з цим питанні, ЗСА продаватиме Йорданії противітряні ракети на суму 40 мільйонів доларів, крім тих які будуть поставлені для озброєння новоствореного з'єднання.

Демонстрації поширилися

на Бразилію

Сао Павлу, Бразилія. — Понад 150,000 бразилійців демонстрували в середу, 25-го січня, в цьому великому промисловому місті Бразилії, вимагаючи покінчити з 20-літнім пануванням військової диктатури в країні.

Головним лідером цієї найбільшої демонстрації в новітній історії Бразилії було: "Ми вимагаємо виборів!" Цей клич вигукували демонстранти, його несли на численних транспарантах.

Після закінчення семітального панування військової хунти в Аргентині та приходу там до влади цивільного демократичного уряду президента Рауля Альфонсіна та мотунів всенародних страйків в Уругваї, нові демонстрації в Бразилії ясно показують, що Південна Америка пробудилася і рішуче вимагає повернення до демократії.

тур, велике значення має також незадоволення народів цих країн їхнім нинішнім економічним станом. Наприклад, Аргентина до боргувала 40 мільйонів доларів чужоземним банкам, а Бразилія побила всі світові рекорди заборгованості чужоземним державам — аж 90 мільйонів доларів боргу тягів над економікою цієї великої, багатой, але безгосподарної країни.

Але відомо, у Бразилії за останні місяці економічна криза набрала катастрофічних розмірів, тисячі підприємств банкрутують, поширилися грабунки і вбивства, маси народу опинилися в розпаленому стані. Народ вимагає зміни політичного і економічного життя в країні.

Останні опитування населення, опубліковані у бразилійській пресі, показують, що 9 із 10 виборців підтримують прями вільні вибори нового президента у 1985 році.

З'єднані стейти Америки вирішили продати трьом близькосхідним країнам, зазіржаним з Американою — Йорданії, Ізраїлю і Саудівській Аравії — новочасні "базукі", чи як їх називають, "напелечні ракети", якими вождь може боронитись проти самовбивчих (камікадзе) атаків. Речники Адміністрації президента Рональда Регена заявили, що Уряд звернеться незабаром за aproбатою до Конгресу з цією справою. Якщо Конгрес дасть свою згоду, то це буде перша продаж американських легких модерних "базук" проданих закордонним державам поза НАТО.

ПОПУЛЯРНИЙ ПОСАДНИК НЬО ЙОРКУ Едвард Кач, який минулого року побував на Близькому Сході, знову виїжджає за кордон у подорож, тим разом до Європи, де він має в плані відвідати Західну і Східну Німеччину, Італію і по можливості інші країни. Кач бажав зустрітись з офіційними речниками урядів європейських країн і не виключає зустрічі з Папою Іваном Павлом II. Бюро посаdnика видало комунікат в цій справі, в якому говориться, що місто заплатити тільки за охорону посаdnика, а всі інші кошти будуть покриті з приватних фондів. Кач супроводжуватимуть декілька осіб з його оточення.

КИТАЙ І БРИТАНІЯ відновили переговори про майбутню долю британської колонії Гонг Конг. З попередніх і теперішніх переговорів стає все яснішим шлях мирного поладження цієї справи. Офіційне китайське агентство новин, цитуючи генерального секретаря китайської комуністичної партії Гу Яо-банга, заявило: "Тепер здається можливим вирішити проблему Гонг Конгу в прийнятний для обох сторін спосіб тому, що переговори проходили гладко".

СВОБОДА

FOUNDED 1993

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮзу \$12.50 місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage, paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами; не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право вилучати матеріали, які порушують моральні принципи. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши завербовану копію з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮзу \$12.50 місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Призабуті Крути

Дня 29-го січня 1918 року відбувся трагічний бій під Крутами. Трагічний тому, що всупереч нібито мільйонів українського війська, репрезентованого на 3-ох Військових З'їздах у Києві, можна було вислати проти сформованої на московській території армії Муравйова тільки Студентський курінь Січових Стрільців і дві сотні Юнацької Школи, все це — молоді юнаки, слабо вишколені і погано вивчені, разом кругло 500 воїнів проти десятикратно сильнішого ворога. Згинув тоді квіт української молоді. Щойно 15-го березня, вже після Берестейського миру і приходу в Україну німецького війська, відбувся величавий похорон віднайдених усього 17 поляглих під Крутами юнаків. Промовляв Михайло Грушевський (а не Володимир Винниченко, як недавно писано в газетах) і він уперше назвав бійців з-під Крут „українськими тернопільцями“, порівнюючи їх до 300 спартанців, які під проводом Леоніда загоріли дорогу навалі персів і всі полягли, але вмовили атенанців підготувати належної відправи ворогові. Недавно помер у Празі останній „крутанець“ Левко Лукасевич. Своєю книжкою „Роздуми на шхилку життя“, яку видав Митрополит Мстислав (Формально Українське Православне Видавництво св. Софії). Автор присвятив „світлій пам'яті товаришів зброї, що загинули під Крутами 29 січня 1918 року“.

Від 20-их років завелася в Західній Україні під владою Польщі традиція, що українська молодь повинна зберігати культ героїв з-під Крут. Слово „Крути“ стало синонімом героїзму молоді. І рік-у-рік і 20-их і 30-их роках у Західній Україні відбувалися концерти-акademії і публічні жалібні сходи — завжди організовані і влаштовані студентською молоддю. Чому ця традиція перервалася? Чому призабуто той справді український тернопільський бій, який відбувся ледве в тиждень після урочистого проголошення 4-го Універсалу, та який, проте, ставши трагічним епізодом у затишній війні проти північного наїзника, став історичним доказом, що існує у молоді дух спротиву і дух самопосвяти задля свободи батьківщини?

Історія не повторюється, але історія раз-у-раз має свої паралелі. Українські молоді воїни послухали наказ свого командування (хоч командир Січових Стрільців Євген Коновалець перестерігав проти цієї виправи, передбачаючи її трагічний вислід) вийти на фронт, не здаючи собі справи з небезпеки, яка їм грозила і не знаючи цілої стратегічної ситуації, яка тоді настала, коли армія Антонова Овсеніка сунула із Сходу від Харкова-Полтави, а орди Муравйова з півночі від Бахмача. Рішення мали приймати вищі державні чинники — вони, молоді воїни, мали слухати і — гинули з іменем батьківщини на устах.

Героїзм молодих людей варте того, щоб його прославляти, воно варте традиційної щорічної згадки. Всі українські організації молоді, всі наші студентські гуртки в університетах і коледжах, і виховники українознавства і самі батьки повинні разом подбати, щоб воскрес культ поляглих під Крутами молодих героїв. Бій під Крутами увійшов в історію й увійшли в історію безіменні його українські жертви. Большевики зрівняли зі землею на Аскольдовій Могили могили тих 17-ох героїв, що їх Грушевський прославляв як українських тернопільців. Але колишні ми треба буде поставити величавий пам'ятник. Тепер цей пам'ятник має постати в серцях українських молодих людей, які повинні дивитися на поляглих під Крутами молодих героїв, як на приклад до наслідування, і як на приклад постійної потреби збройної боротьби за волю батьківщини і самопожертви для добра України аж до її визволення з-під ворожої большевицько-російської окупації.

ПАПА ІВАН ПАРТОВИЧ найменував на списку бостонської архидієцезії 52-річного єпископа Бернарда Лова з Міссурі, консервативна в доктринальних питаннях і поступова людина та активна в суспільній праці і у відношенні до осіб різних рас. Єпископ Б. Лов заступити на цьому становищі померлого недавно кардинала Джамберта Медейрос. Бостонська архидієцезія з третьою з сорока по величині в США і в церковних колах ніхто не сумнівається, що єпископ Лов скоро забуть буде номінований кардиналом. Усі інші великі архидієцезії очолюють кардинали. Єпископ Б. Лов студював в Гарвардському університеті, а його достатні знання європейської мови напевно буде допомогти йому виконувати його державні завдання.

Проти такої провокаційної поведінки Троїцького за протестували делегати Української Центральної Ради. Представники Центральних держав, зорієнтовані в ситуації, визнали, що тільки делегати Української Центральної Ради мають право заступати Український Уряд на цій міжнародній конференції. У висліді дискусій на цій конференції 9-го лютого 1918 року підписано мирний договір між Українською Народною Республікою — з однієї сторони, та Німеччиною і Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною — з другої сторони.

Пропам'ятного дня 9-го лютого 1918 року, напередодні якого Центральної держави визнали Українську Народну республіку самостійною, вільною і суверенною державою, що має право заключати самостійно міжнародні договори, підписано перший від віків міжнародний документ України.

На підставі Берестейського договору західній кордон України мав перебігати західними рубежами Підляшся й Холмщини, а далі на півдні — вздовж давньої межі між Росією і Австро-Угорщиною. Східна частина Галичини з перевагою українського населення мала бути на підставі тайного договору з австрійським урядом, відділена від королівства Галичини й злучена з Буковиною.

Українська національна меншина в Польщі нараховує щонайменше 500,000 душ. Вони майже тисячу років замешкували ті етнографічні простори, в яких поляки з „благословення“ совітів їх насильно виселили. Вигнали їх з рідної землі ніби тому, щоб УПА не мала випадкових баз та постачання. І водночас польські шовіністи кажуть, що лемки — це не українці. Якщо б лемки не співділи з УПА, якщо б не було навіть окремих лемківських сотень (Стаха, Бродича), то пощо було їх виселяти? Якби це був чисто стратегічний акт, — то уряд дав би був можливість лемкам повернутися на прадідні землі, тим більше, що вони з родинних земель на захід повернулися б на малородичню землі своїх батьків. Це казав, що поляки хотіли привласнити собі ті землі, забрати їх, тому рішили позбутися автохтонів і стерти з лиця землі всякі історичні пам'ятки по них. Коли під час „добровільного“ переселення не всі українці переселилися з відступлених Польщі земель, то поляки в 1946-1947 роках, за згодою Москви, виселили їх насильно на польські землі, т. зв. „земі одискане“.

Поляки кажуть неправду, щоб виправдати себе відносно намагання асимілювати українців у Польщі за допомогою насамперед насильного переселення з рідних земель, а пізніше насильно їх спольщити. Ми хочемо пригадати сумнозвісний документ польської аристократії, виданий у травні 1908 року, п. з. „Новий проєкт на знищення Русі“.

Любов Колєнська

ІВАН СМОЛІЙ — ПИСЬМЕННИК РЕАЛІСТИЧНОГО ІДЕАЛІЗМУ

IV.

А потім Павло з хвилюванням розповідає Марті, як йому під час Різдва дали тримати свічку: „Так ясно було тоді, так ясно, що сьогодні ту ясність у душі бачу, хоч з того часу багато змінилось...“ Сцена під час Свят-Вечора пронизана драматичністю: тут і кульмінація розв'язки загальної картини справжнього Павла, який, перейшовши кордон, під впливом Марті пробуджується, воскресає до повноцінного національного життя. Тут і розв'язка — фінал усієї фабули: лагідний настрій Свят-Вечора пропадає; спершу це діється з приходом Степана, якого Павло ховає перед НКВД, а потім надходить ще твердіша дійсність — вона в появі інкавездистських владних чинників; вони нишпорять по кімнаті, глузують і вкінці виводять Павла, розбиваючи дощенту ілюзії шаста Марті і Павла. А забирають Павла не за що інше, а за те, що „подружив з тією родиною, що захотів жити і для себе“. І можна б подумати, що це вже кінець усьому, але Смолій залишає нам надію, залишає слова, що їх Павло сказав Марті: „Швидше ти пізніше надієшся бурею, амете цей жалюгідний лад, що систему брехні і найстрашнішого визиску...тоді можна буде жити вільно“.

Наче найкраща писанка, розписана мистецьким Смолієвим пером, наче мелодія тужливої вічварської флюїри — це його повість „У зледему Підгір'ї“ („Свобода“, Джерзі Сіті, 1960). Вона барвиста побуттом і фольклором підгірського села. Довбушівською мелодією, якою пройнятий і в душі якої діє Василь Усташ; вона кольоритна і красою підгірської природи, змережаної пером автора у неймовірну свіжість — ніби змороженого. Події у цій повісті розгортаються у боротьбі воїнів УПА проти большевицької влади. Тут монтаж різних постатей:

Іван Олексійшин

РОКОВИНИ ПРОГЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ Й СОБОРНІСТІ УКРАЇНИ

IV.

виною в один суцільний коронний край.

Большевики були змушені місяць пізніше укласти мир з Центральними державами, зобов'язуючись в окремій точці договору визнати суверенність Української Народної Республіки й замилитися з нею.

Тому, що цього зобов'язання большевики не дотримали, Уряд Української Народної Республіки звернувся до урядів Австро-Угорщини й Німеччини з проханням за військовою допомогою, зобов'язуючись доставити до цих країн збіжжя. Центральні держави радо дали таку допомогу, бо потребували харчів для свого війська й цивільного населення. Спільно українські, австро-угорські й німецькі військові з'єднання розпочали наступ проти большевиків, прогнали їх з Києва, а при кінці квітня вже вся територія України, зазначена Берестейським договором, крім придніської округи, була очищена від ворога.

В часі, в якому прочищувано простори України від большевиків, український Уряд схвалив багато важливих законів, а між ними закон про державний герб України, за який признано „Тризуб“ Володимира Великого, закон про стару монетарну систему — карбованці, гривні й шаги, земельний закон, закон про організацію армії й багато інших, які відносилися до правопорядку в державі. На цьому місці належало б згадати, що на перших банках, „сто карбованців“ були написані українською, російською, польською й жидівською мовами — „Сто карбованців“, що є доказом шанування національно-персональної автономії народів, які жили в Україні.

Працю українського Уряду за часу Української Центральної Ради утруднювали не тільки чужонаціональні елементи, але також українські люди, збаламучені ворожою пропагандою. Причини до нарікань давали в тому часі також надужиття німецьких і австро-угорських військ, які перебували в Україні, що дуже часто безправно реквізували у селян збіжжя і худобу, а селяни, які чинили опір реквізиції, арештували й суворо кара-

ли. Велике обурення серед народу спричинило запровадження німецьких польових судів і розбросання Першої Дивізії Сірохупанників.

Дня 29-го квітня 1918 року на вулицях Києва появились німецькі танки, а німецьке військо увійшло до залі, де відбувалось засідання членів Української Центральної Ради, арештували двох міністрів, а іншим запропонували розійтись. Того самого дня в приміщенні київського цирку відбувся Хліборобський Конгрес, скликаний Союзом Земельних Власників, з'їзд хліборобів — заможних селян і власників більших земельних посілів, які проголосили себе представниками українського народу та вибрали на гетьмана України генерала Павла Скоропадського.

На другий день, себто 30-го квітня 1918 року, на мурх століття появився маніфест гетьмана Української Держави Павла Скоропадського, т. зв. „Грамота до всього українського народу“, якою скасовано Українську Центральну Раду, дотеперішні міністерства, земельні комітети й уневажені закони, ухвалені за часу Української Центральної Ради, а республіканський устрій України змінено на монархістичний з гетьманом на чолі.

Закінчення на ст. 6.

кінчаючи угодою Петлюри з Писудським. За кожним разом польська сторона не тільки розривала порозуміння з українцями, але навіть порозумілася з нашими ворогами — росіянами, ділячи Україну поміж собою.

Представники Українського Суспільно-Культурного Товариства у Варшаві зверталися до польської влади з проханням, щоб це українське товариство було визнане повноправним членом Загальнопольського Товариства охорони пам'яток. Цю пропозицію було нібито розглянуто позитивно („Наше Слово“, 30-го листопада 1980), однак, на цьому усе й скінчилося. У травні 1982 року пленум УСКТ постановив: „Виступити до Міністерства культури й мистецтва з вимогою рішучого протидіяння нищенню залишків української культури“ („Наше Слово“, 6.VI.1982).

Українці на Лемківщині, Сяніччині, Холмщині й інших українських теренах, що їх совєтський уряд залишив полякам, були автохтонами, де вони жили з діда-прадіда, а з яких їх насильно переселено. Щоправда, по якому часі дозволено в Польщі на оснування українського товариства УСКТ у Варшаві та видавати українського часопису „Наше Слово“. Але цього не досить. Полякам слід би продумати ґрунтовно українську проблему в Польщі і зробити висновки, корисні для обох народів: українського і польського, бо і полякам загрожує Москва.

Василь Усташ і Павло Грицак — обидва воїни УПА; Галія — судженка Усташа; сільські учительки: Поліна Петушкіна, Роза Абрамівна і просто — Зіна, киянка; Федь — сільський міліціонер, підлабузник совєтської влади; Аксаков і Нахімов — совєтські „власть імущі“, ніби колишні царські „карательні загони“.

У цій повісті не тільки діє люди, але й описи природи, все у формі і в душі реалістичного ідеалізму. Для прикладу — один із багатьох описів природи: Підміти річку береги жовтіли білі, відслонюючи обриси звітливих скель. Вільшани, ялівцеві та тернина зеленіли понад обривами на клатах пригощого ґрунту. А далі вище тягнулися запущені ялові переліги аж до лісу! І про тамошні хати Смолій згадує так, начебто він їх колись сам бачував: „Хати з широким тесаним колом, дахи на них солом'яні, тут і там черепиця. Стіни мальовані закраскою розтовченої цегли. Білі вапняні лінії б'ють тими місяцями, де сходяться тесані деревини. Вапняними лініями обведені вікна і вся хата в розписі. Кругом хати міцний тин з тонко колених ялівцевих колод. Ворота зачинені, заложені виткою“. А далі: „метр у промірі старі ясени обступили фортецю старими заборами всімущі з темними смереками, що паряться оце в спеці живицько-слюзками“. В Смолія і знання з сільського господарства: „Красуються полотна з синього льону вздовж річки — плід довгої праці. Льон тут чудовий росте. Все пізно осінь тріскотливим невтомо дерлечі, тручи у висушених димарях льон, аж пилюга йшла. Галія втасмичила її (Зіну), як полотна з льону робити. Ото патерія на терлицях льон брали потім на висікачки, потім чесали на зубатих залізних штахтах і в'язали м'яке довге прядиво в пучки повіся. Все зиму пряди його дівчата, потім ткали тоненько. Скільки труду! Скільки чиниць, стільки пасем, щоб втагнути довгу основу. Стільки ниточок нализати треба, щоб обшукати її. Мабуть стільки отих ниточок наляпи міжгірські дівчата, що землю ними оснував би“.

Постать Василя Усташа — хрустальна, героїчна, сповнена лицарських чеснот. Усташеві завжди в думках звичалася „панна“, що оповідала йому про Довбуша, про отого Довбуша, що „хав панів і помагав бідним людям“. Вона казала йому, що „треба не боятися нічого, вміти потерпіти, витримати і поставити на своїм. Як то такий стане, то він хоч і не дуже сильний, але буде як Довбуш, і всі

Андрій Гарасевич

Крути

Земля дрижала. Схід вогнем горів.
Сурмили сурми. Гримали гармати.
А в їх очах вогнисті та завзяті
палов святій, благословенний гнів.

Ішли, де білість снігових полів,
де смерть вилізла з вітром танцювати.
Систали кулі... Рвалися гранати,
і постаті майнули в вих вогні.

І прозоріло... Порохом зайшло...
Могилок триста заросло травкою.
А ти, як все, усміхнене село,
сидиши сніг в солодкому спокою.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про неочікуваного „ворога“ свята державності

Цікаво, що подумують сьогодні читачі, поглянувши на цей заголовок. Напевно, залежно від того „хто і що“ насуватимуться відразу відповіді — про якого тут буде мова ворога.

Чи це хвиля нової пропаганди совєтського режиму, чи це акція одного із сусідів України, чи може в когось на думці ті, які особливо гаряче борються Акт 30-го червня?

Ні, ніхто не згадав, бо я хочу писати про зовсім іншого ворога, що тепер з кожним роком сильніше виступає проти святкування 22-го січня на терені вільної американської землі. Він до речі, дуже невеселий та сам собою приємний, тому ми навіть не спостерегли, як він підступно вкрадається він у нашу спільноту та щораз більше її частину відтягає від святкування роковин нашої державності і соборності.

На ім'я йому — „супербовл“, а для тих, що може ще досі неознані з цією найбільшою подією в американському спортовому житті — це кінець змагання американського футболу між двома найкращими командами. Вони відбуваються з-півдня в третю неділю місяця січня і саме ця дата стала причиною конфлікту з патріотичною українською спільнотою. Та ж це неділя, в якій звичайно відзначаємо свято державності і соборності церковними відправами, апелями організацій молоді і академіями.

І як тут погодити „супер-

бовл“ із тими святкуваннями?

Звичайно, перша запропонує наша молодь. Мільйони людей сидять в ці неділі прикріплені до телевізійних апаратів, слідкуючи за грою цих двох найкращих спортових команд, а українці „мусять“ в тому самому часі мати свої патріотичні зібрання? Хіба не можна їх переключити на інший день? Але показується, що тепер вже не лише наша молодь зацікавлена цими війнятковими своєю рекламою і славою змаганнями. Не один із наших громадських активістів і професіоналістів також з дуже важким серцем виконує свій патріотичний обов'язок, коли знає, що в тому самому часі відбувається така сама важлива спортова імпреза.

Ось тут зовсім несподівано підкриває до нашої спільноти на американському терені новий ворог вияву наших державницьких почуттів.

Ціле щастя, що може невдовзі цей наш ворог зникне „як роса на сонці“ так несподівано, як він і появився. Бо коли техніка і матеріальні засоби будуть доступні для всіх громадян, тоді кожний матиме „відеореєстратор“ (ВІ—СІ—АР), на якому зможе записати цілу „драму“ цих футбольних змагань. Отже можна буде піти і на святочний апел і на академію з приводу Роковин 22-го січня 18/19 років і, не постігуючи, відтак бути таким свідком „супербовлу“ на телевізійному апараті.

O-KA

Дописи з життя громад, установ, організацій, інститутів чи осіб, включно з посмертними згадками некрологами, мають бути не довше за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листа паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє що вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо знайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після опублікування. Редакція застерігає, за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Його послухати і всі за ним підуть“. Не забув слів „панни“ Усташ, і від цієї хвилини вся його душа гартувалася до того, щоб „не боятися, вміти потерпіти і поставити на своїм“. І звідси пішла ота його тверда і незрушима нескореність.

У Смолієвих творах — природа і опис постатей українських дівчат — завжди у відображенні гармонійної, світлої краси. Опечкуватим, розхристаним учителькам не-українкам — Поліні Петушкіній і Розі Абрамівні — Смолій протиставить постать українки Зіни, про яку пише: „Яксь ніжність і принада були в голосі, якось соромливий і розмріяний. Стоїть вона ось перед ним (Аксаковим), спершись рукою на поруччя ганку. На ній суха голуба, з білим комірчиком. Голубинь лагідна, некриклива, скромна. З голубинню перекиваються очі сіро-сині.

Волосся сплетене вінком на голові. А уста легко розхилені, свіжі, як у дитини“. А за принадою дівочою вродою чар природи: „Зіна пристанула перед заснуленими житами та вісками на рівнині під горою. Насторожено тихо. Падають роси. Спрагло п'яніючи, атакують у себе вологість. Село позад, а гора ліворуч височіє під зореним небозводом, як велетенська козацька могила. Дівчина зігнула з полетістю й знову насторожилася. Хтось плаче? Чи може співає десь далеко?“. Природа і Зіна цього ранку — однієї гармонійної краса. Тут, оподаль від грубиянських залищань Федь-міліціонера, вона наче обмикається від намулу всякого. Інша Смолієва чарівна картина, ніби пасторальна мелодія: „Дівчина пройшла швидко потойбіч млина. Заверне вона тепер попри отой малий потічок, що біжить попід горою. Ніхилишний він. Випило сонце спрагло всю його воду, біліє мертво суха річка, а серединою її котяться срібло; по зарінках трава і стокротки. Зіна зірвала одну стокротку. Яке от мале, худеньке і дрібне. Як сирітки, ростуть вони на твердій річці—А пелюсток як багато. Можна довгенько зривати і ворозити“.

У воскресній Зіниній душі, в достаточному її переродженні на релігійну людину, людину сповнену національних почуттів, крім пізніших обставин, відіграє ще свою роль її минуле.

(Продовження буде)

ЗГАДАЙМО САМІ І ПРИГАДАЙМО ІНШИМ!

ПОВІДОМЛЕННЯ КРАЙОВОГО ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ ДЛІ ВІШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ
ЖЕРТВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ В 1932/33 РОКАХ.

ПОЖЕРТВИ ЗЛОЖЕНІ НА ЛИСТИ КГКОМІТЕТУ

(Продовження списків пожертв)

БРАТСТВО СВ. АНДРІЯ ПРИ ЦЕРКВІ-ПАМ'ЯТНИКУ В САВТ БАВНД БРУКУ

Збірку перевели: Віктор РОСИНСЬКИЙ та
Віктор РОСИНСЬКИЙ

Братство св. Андрія при Церкві-Пам'ятнику	463.20
Сестрицтво Св. Покрови при Церкві-Пам'ятнику	250.00
Ілля Хелік	100.00
Americans for Human Rights in Ukraine, Newark, N.J.	100.00
ДОБРУС	100.00
Братство Св. Андрія при Церкві-Пам'ятнику	100.00
П. М. Скиба	70.00
В. К. Несенюк	50.00
Віктор Росинський	50.00
Дмитро Яременко	50.00
О. В. Міщенко	50.00
Михайло Шульга	50.00
Іван П. Філімончук	50.00
Димитрій Вихристенко	50.00
К. І. Скрибчук	50.00
Дмитро Корнієнко	50.00
В.Ю. Безсонів	50.00
Володимир Барі	50.00
7-ий Відділ У.З.Х. в Савт Бавнд Бруку	50.00
Олег Волянський	50.00
Анатолій Гудовський	50.00
Віктор Дайнека	40.00
Олена Гноса	40.00
Іван Павленко	35.00
В.Х. Сизоненко	25.00
Е. Балабан	25.00
Філіп М. Максименко	25.00
П. В. Зоря	25.00
Анастасія Харченко	25.00
Леонід Харченко	25.00
Віктор Чорний	25.00
Іван Бабанський	25.00
М.С. Заходя	25.00
В.А. Слободян	25.00
П.К. Мартіан	25.00
Юрій Нагорний	25.00
Олександр Шевченко	25.00
Валентина Грегор	25.00
Олег Гоцул	25.00
Д.А. Фурманець	25.00
Андрій Шевченко	20.00
о. Володимир Поліщук	20.00
о. Філот Шпаченко	20.00
Андрій Дригайло	20.00
Іван Кен	20.00
Андрій Мартинюк	20.00
Юрій Лютий	20.00
Микола Могіла	20.00
А.П. Кручко	20.00
Володимир Лещук	20.00
Адам Сидорук	20.00
Олександр Коваленко	20.00
Вадим Попов	20.00
Пані Матка Л.Фалько	20.00
Іларіон Хейлик	20.00
Алекс Голово	20.00
Неоніла Голово	20.00
Олександр Лещук	15.00
М.М. Голово	10.00
І.П. Малишко	10.00
Василь Булига	10.00
Микола Бистрицький	10.00
Марія Кот	10.00
Лариса Паливода	10.00
Василь Куліш	10.00
Катерина Гончарів	10.00
Віктор Солоха	10.00
Василь Краснобріжний	10.00
Олександр Ковган	10.00
В. Козак	10.00
І. Шумкін	10.00
Іван Невмерижський	10.00
Павло Півторак	10.00
Марія Сидоренко	10.00
Олександра Сича	10.00
Н.О.Галіон	10.00
Остап Теллий	10.00
Тимко Джус	10.00
Михайло Александров	10.00
Петро Буно	10.00
Христіна Грицишина	10.00
Павло Козар	10.00
Федір Халецький	10.00
Василь Дорошенко	10.00
Лев Мазурець	10.00
Симон Мордак	10.00
Михайло Максимів	10.00
Володимир Григоренко	10.00
Г. Кальман	10.00
А. Кибик	5.00
Марія Васько	5.00
Валентина Шепіль	5.00
О. Іващицька	5.00
В. Косоноцька	5.00
Андрій Краснобріжний	5.00
Іван Савон	5.00
Іван Митченко	5.00
Михайло Наконечний	5.00
Геннадій Сизоненко	5.00
Луїзіна Музиченко	5.00
Марія Нічай	5.00
Наталка Криворучко	5.00
Анатолій Прядка	5.00
Григорій Проскура	5.00
Петро Писар	5.00
Володимир Скиць	5.00
Марія Ведмідь	5.00
Дмитро Плаван	5.00
Марія Богда	5.00
Василь Лошанюк	5.00
Федір Кульбіда	5.00
Гелен Рохман	5.00
Василь Дубина	5.00
Іван Савух	5.00
Ілля Савон	5.00
Михайло Сірман	5.00
Тихон Підлипський	5.00
Г. Павловський	5.00

Разом \$ 3,208.20

Вступайте в члени УНС

ЛИСТИ ч. 51 6, Філадельфія, Па.

Збірку перевели д-р Романа НАВРОЦЬКА

Тетяна Цісик	10.00
Володимир Кліш	10.00
Роман Навроцький	10.00
Оліан Головач	10.00
Леонід Рудницький	10.00

Разом \$ 50.00

ЛИСТА ч. 15.

Я. і М. Сидораки	50.00
Ю. і В. Кузьмичі	20.00
о. А. Селіпін	20.00
Тетяна Дзівак	20.00

Разом \$ 110.00

ЛИСТА ч. 18, Сомерделл, Н.Дж.

Збірку перевели І. ДАНИЛЕНКО

А. Стратієнко	50.00
М. Ромах	20.00
Л. і І. Кушнірі	25.00
Василь Хилько	25.00
Іван Воскобійник	50.00

Разом \$ 170.00

ЛИСТА ч. 27.

70-ий Відділ ОДВУ в Ньюарку, Н.Дж.

Омельян Суховерський	50.00
Мірослав Роговський	25.00
Павло Стецина	25.00
Н. Н.	5.00

Разом \$ 105.00

ЛИСТА ч. 28, Сан-Дієго, Каліфорнія

Збірку перевели П. Балей і О. Скоп.

Петро Балей	10.00
Осип Барич	10.00
М. Войтович	2.00
М. Новак	5.00
Микола Кравець	2.00
Михайло Швейко	5.00
Н. Н.	5.00
Лілія Каслер	5.00
М. Скрипник	2.00
Йосиф Карпек	15.00
Андрій Василенко	3.00
Іван Галушко	2.00
Григорій Зубань	1.00
Андрій і Христія Олесюки	20.00
Ріта Дешко	1.00
Ксенія Панзенко	5.00
Ольга Данилевська	5.00
Олександр Скоп	100.00
Василь і Світлана Кравець	100.00
І. і Б. Іванчича	20.00
Кость Михалих	20.00
Олександр Герга	20.00
М. і Н.	20.00

Разом \$ 378.00

ЛИСТА ч. 35, Клівленд, Огайо.

Збірку перевели проф. М. С. Пал.

Проф. Михайло Пал	50.00
Василь Шумей	30.00
Василь Свідерський	20.00
д-р Мірослав Мичковський	30.00
М. Кривак	10.00
Е. Завільська	10.00
М. Мартинишин	10.00
Михайло Боїва	10.00
Іванна Шкарупа	10.00
о. А. Перекрест	10.00
Дік Брестін	10.00
Джо Новак	10.00
Дан Бобечко	10.00

Разом \$ 220.00

ЛИСТА ч. 37.

Перша Укр. Пресбтеріанська Церква, Ньюарк, Н.Дж.

Мабель Лятіно	35.00
о. і пані Р. Макеррол	20.00
Панство Джан Драгон	10.00
Гертруда Ліснер	10.00
Іван Ковальчук	5.00
Панство Зельдер	5.00
Панство Н. Іванчів	5.00
Панство В. Багрі	5.00
Володимир Варницький	5.00
Петро Івасків	5.00
Панство С. Чорномази	5.00
Ольга Кльоц	5.00
Теодор Джус	5.00
Джеймс Мельничук	5.00

Разом \$ 125.00

ЛИСТА ч. 41, Філадельфія, Па.

Збірку перевели д-р В. Процюк.

д-р Володимир Пушкар	10.00
Сидір Новаківський	10.00
Іван Данківський	5.00
Василь Хилько	10.00
Роман Клоп	10.00
Ярослав Лучанко	7.00
Петро Генгало	10.00
Микола Алексевич	10.00
Анна і Нестор Сум	10.00
Микола Бойчук	10.00
І. і д-р В. Процюк	15.00
Марія Сенейко	20.00
Е. і Дмитро Кифюк	10.00
М. і С. Ковалішин	5.00
С. Москвях	5.00
Володимир Обущак	10.00
Зенон Маланчук	5.00

Василь Найдан	10.00
Юрій Аннюк	10.00
інж. Богдан і Х. Турчинюки	10.00
о. Митрат 3. Злочовський	10.00
д-р Богдан Геврик	5.00
Г. і Теодор Крошак	5.00
Арх. Тит Геврик	10.00
Роман Горбачевський	5.00
інж. Р. і Т. Левинські	10.00
Уліана і Іван Кулиничі	15.00
Єва і Михайло Романи	25.00
Анна і В. Мельні	25.00
інж. Володимир Медуха	20.00
Ілля і К. Михайлюки	20.00
Емілія і Г. Майборода	20.00
інж. Юрій Терлецький	10.00
д-р М. Паламар	10.00
Іларій і Емілія Мазепи	15.00
Оксана Гораєцька	10.00
д-р Роман Сухий	15.00
Марія і Микола Луцькі	5.00
Богдан Стефанишин	10.00
д-р Микола Войтович	10.00
Слава Онуферко	15.00
інж. Роман і І. Федики	10.00

Разом \$ 457.00

ЛИСТА ч. 42

УКК — УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ
ФІЛАДЕЛФІЇ, Па. Збірку перевели інж. Михайло НИЧ.

Михайло і Ольга Нічі	20.00
І. і М. Куземські	50.00
М. і М. Луцькі	10.00
Матвій і Ніна Суржко	10.00
Стефан Войтович	10.00
Іван і Надія Савчуки	10.00
Олекса Піскар	10.00
Вікторія і Маріяна Вакуловські	20.00
Теодор і Софія Середи	10.00

Разом \$ 150.00

ЛИСТА ч. 45, ОДВУ

Збірку перевели В. Процюк.

Володимир Процик	20.00
Іван Мисько	25.00
Андрій Гелетканіч	25.00
Юрій Солтис	20.00
д-р Богдан Шебунчак	50.00
В. Яців	10.00
М. Роговський	10.00
Зенон Михалевський	20.00
Микола Ценко	50.00
Ольга Кобзар	50.00
Іванна Гарасовська	25.00
Сидір Новаківський	20.00

Разом \$ 325.00

ЛИСТА ч. 46, ОДВУ

Збірку перевели С. Селешко

Іван Яремчук	25.00
Степан Селешко	25.00
М. Андрейко	25.00
І. Яцишин	25.00

Разом \$ 100.00

ЛИСТА ч. 51, Спілка Укр. Інж. Америки

Збірку перевели інж. І. Хамуляк.

Іван Я. Хамуляк	25.00
Юрій Базилевський	25.00
І. Кмета	25.00
М. Калінич	10.00
Іван Кадаць	10.00
Богдан Качмар	10.00
С. Процюк	10.00
Л. Майстренко	10.00
Осип Мороз	25.00
Н. Д. Гончаренко	10.00

Разом \$ 160.00

ЛИСТА ч. 57 і 58

Братство Ветеранів Укр. Галицької Армії, Філадельфія, Па.

Збірку перевели М. Алексевич	
Іван Левницький	5.00
Валентин Сіманців	10.00
Юрій Аннюк	10.00
д-р Іван Олексин	5.00
Анастасія Сагата	5.00
Микола Алексевич	10.00
Братство Ветеранів Укр. Галицької Армії в Філадельфії	20.00
д-р Тетяна і Зенон Цісики	25.00
Марта Ощипко	10.00
Василь і Олена Ощипки	15.00
Анна Клоп	5.00
Іван Куземський	10.00
Кредитівка „Самопоміч“	50.00

Разом \$ 180.00

ЛИСТА ч. 61, Кергонксон, Н.Й.

Збірку перевели д-р О. Волянський

д-р Олег Волянський	25.00
Микола і Софія Барусевичі	20.00
Дарія Хухра	10.00
Омельян і Марія Смішкевичі	20.00

Разом \$ 75.00

ЛИСТА ч. 71 і 72

Жителі Оселі „Вознесіння“, Філадельфія, Па.
Збірку перевели І. Данківський і О. Бережницький.

Осип Бережницький	10.00
К. Кульчицький	7.00
Марія Конашевич	5.00
С. Гумовська	5.00
М. Лепка	7.00
М. Матківська	5.00
д-р В. Тимкевич	5.00
В. Гіряк	5.00
О. і Мамчин	10.00
Стефан Кузьма	5.00
Олена Близнюк	2.00
М. і Л. Федорів	5.00
В. Куропас	5.00
Осип Гарасимук	10.00
Аліна Олексин	5.00

Омельян Клоп	10.00
Іван Куриляк	4.00
О. і О. Штефан	5.00
Марія Білосор	10.00
д-р Стутринька	5.00
І. Данківський	10.00
І. Скіра	10.00
М. Козетто	10.00

Разом \$ 155.00

ЛИСТА ч. 81.

Михайло Коргун	50.00
Михайло Герещ	20.00
Юрій Герещ	20.00
Ігор Коргун	20.00
К. і О. Легкі	20.00
П. Зоніч	2.00
Панство Потієнкі	5.00
Панство Филс	3.00
о. Володимир і Катерина Пашко	20.00
Олександра Пашко	10.00

Разом \$ 170.00

ЛИСТИ ч. 83 і 84

Теодор Москаль	10.00
Ю. Котляр	10.00
Осип Левницький	10.00
Омельян Плечен	10.00
Петро Гула	5.00
А. Прадишук	10.00
О. Білевиц	10.00
Іван Дмитрик	10.00

Згадаймо самі...

Закінчення зі ст. 3.

Микола Чигановський	5.00
Василь Глиняк	4.00
Андрій Лелеко	3.00
Петро Шавець	3.00
Олександр Шостак	3.00
Френк Ріс, мол.	3.00
Антін Середицький	3.00
Естелла С. Маєр	3.00
Осип Лукецький	2.00
Ольга Зеленко	2.00
Едвард Дзюбак	2.00
Теодор Гуля, мол.	2.00
Іван Білик	2.00
Михайло Пінкович, ст.	2.00
Михайло Мороз	2.00
Осип Пундик	2.00
Іван Сас	2.00
Карло Сиснік	2.00
Антоніна Надло	2.00
Михайло Білинський	1.00
Віра Велчев	1.00
Назар Мельниченко	1.00
Віктор Мельниченко	1.00
Дмитро Острішко	1.00
Анна Дереванка	1.00
Симон Артименко	1.00
Павло Сухонів	1.00
Марія Занковська	1.00
Сузанна Згоба	1.00
Джеральд С. Озлянский	2.00
Разом	151

ЛИСТА ч. 1004

Борис Качуровський	10.00
Кулевський	4.00
о. Богдан Желехівський	10.00
Н. Н.	2.00
Разом	26.00

ЛИСТА ч. 1033

Катедра св. Володимира, Парма, Огайо.

Збірку перевів Іван МІЛЬКО

Іван Мілько	5.00
Петро Боганек	2.00
Н. Н.	2.00
Олександр Коновалів	2.00
Володимир Черник	2.00
Григорій Федчинок	5.00
Лев Боровець	5.00
М. Вербицький	5.00
Омельян Паулишин	5.00
І. Самоха	5.00
Василь Гавський	3.00
Леонід Дмитренко	3.00
Стефан Гаваль	5.00
Микола Прус	5.00
І. Сакір	5.00
Іван Норка	10.00
Антін Якошевич	5.00
Разом	\$ 84.00

ЛИСТА ч. 1034

Парма, Огайо
Українська Православна Катедра
Св. Володимира
Зібрав Олександр КЛИПАЧ

Кирило Добронос	5.00
Олександр Клипач	20.00
Павло Сулим	5.00
Віктор Мігаль	20.00
Микола Клипач	5.00
Хведір Кошкульда	15.00
Василь Шийка	15.00
Григорій Надточій	5.00
Андрій Коваленко	5.00
Петро Селен	5.00
Антін Бабенко	20.00
Олександр Кубицький	5.00
П. М. Осал	5.00
Карло Скарлик	5.00
Михайло Петришин	5.00
Михайло Кость	5.00
Степан Шербейчук	5.00
Іван Ільченко	5.00
Юлія Масвська	1.00
Микола Залавський	5.00
Віра Серета	5.00
Марія Адамович	25.00
Марія Бурлій	5.00
Павло Колісницький	5.00
А. Бандрицька	4.00
Наталія Максимів	5.00
Василь Котельницький	5.00
Наталка Чернів	5.00
Бенямин Максимів	5.00
Михайло Хвильяк	5.00
Василь Дудченко	5.00
В. Свиріденко	10.00
Іван Іванюк	5.00
Петро Шолудко	5.00
Тимофій Іванко	5.00
В. Бат. Свиріденко	5.00
Іван Савчин	1.00
Наталка Садовська	20.00
Ліда Серета	5.00
Володимир Кошкулда	10.00
Анатолій Пулим	2.00
Роман Коровчук	2.00
Марія Судим	5.00
Микита Судим	4.00
Володимир Нашанський	5.00
Іван Кость	3.00
Параска Кайдан	5.00
Василь Панамаренко	20.00
Василь Сидоренко	5.00
А. Ротналовський	10.00
В. Бородай	5.00
Степан Пашик	3.00
Йосип Побивайло	5.00
Яків Сидельник	5.00
Х. Бусюк	5.00
Іван Судим	2.00
Роман Пигуляк	1.00
М. А. Петрицький	20.00
Андрій Волкунович	5.00
Н. Богославська	5.00
Д. Мартинюк	5.00
Олексій Рубань	5.00
Надя Шиньута	5.00

Андрій Войсик	5.00
М. Сидишук	5.00
Петро Нигрійко	5.00
Володимир Сулим	20.00
Михайло Хлорський	10.00
Віктор Сачин	5.00
Григорій Половинка	5.00
Лілія Виндонштайн	5.00
Анна Янів	5.00
Іван Романяк	10.00
Стейт мт маркет	10.00
Степан Гавиць	5.00
Давид Варовець	5.00
Степан Ганкевич	20.00
І. Руденський	5.00
Сава Лис	5.00
Степан Гр. Давук	5.00
Емма Туркун	5.00
Уляна Люта	5.00
В. Іванчук	5.00
Григорій Сукало	5.00
В. Дзібалюк	5.00
Л. Гіряк	3.00
Василь Осадчий	15.00
Петро Махлай	10.00
Антін Нагорний	20.00
М. Ужвій	5.00
Іван Яременко	5.00
Адвокати Базарко, Футей і Оришкевич	10.00
Кред. Кооп. „Самопоміч“	25.00
Кред. Коопер. „Основа“	50.00
Олександр Бойко	10.00
В.Р.	5.00
Колдун Микола	3.00
Милена Петренко	5.00
Микола Гуря	5.00
Іван Палич	5.00
А. Карпенко	10.00
Іван Невадомий	50.00
Галина Пукач	5.00
Анаст. Курч	20.00
А. Мігновець	5.00
Іван Кайдан	10.00
В. Н. Макс	20.00
Люба Серета	5.00
Марія Пасичник	10.00
Роман Пигуляк	10.00
Н. Парахевич	5.00
П. Трохименко	5.00
Павло Антипів	10.00
Іван Михайлюк	5.00
Іван Кубицький	6.00
Григорій Скрипник	5.00
Петро Прищепа	25.00
З.Б. Ляшинин	5.00
Анна Петришин	10.00
Михайло Петришин	5.00
Олександ Карнаух	5.00
К. Няшияська	5.00
Кузьма Мельник	5.00
Олександ Стомба	20.00
Мик. Вербицький	5.00
Родина Лох	5.00
Тел Рогачук	5.00
Онуфрій Сорочак	10.00
Олександ Кубицький	5.00
Анна Джоган	20.00
Ніна Ляшенко	15.00
Разом	1,046.00

ЛИСТА ч. 1057

Збірку перевів о. Б. Ворлиньський

Парохіяни церкви св. Андрія в Блеклі, Па.	50.00
Михайло і Ева Федерко, Скрентон, Па.	50.00
Разом	100.00

ЛИСТА ч. 1107

Українська Православна Церква св. Петра і Павла
в Миллфілді, Н.Дж.

Григорій Кердінос	1.00
М. Редька	3.00
Василь Редька	1.00
Карло Маєр	1.00
С. Шелей	1.00
Ю. Рожалюк	2.00
Юрій Самійленко	2.00
Дж. Романчик	1.00
Антін Шасизенко	1.00
Катерина Костен	1.00
А. Мостовий	1.00
Іван Куйдич	1.00
А. Шамірський	1.00
А. Маєр	1.00
А. Сенько	2.00
о. Іван Данилевич	1.00
Разом	\$ 21.00

ЛИСТА ч. 1149

Зібрав ПАНІ ДАНИЛЕНКО

М. і О. Татарські, Філадельфія	20.00
Анастасія Жилава, Філадельфія	10.00
Іванна Пенкальська, Філадельфія	10.00
Ярослав Лабка, Трентон	5.00
Разом	\$ 45.00

ЛИСТА ч. 1153

Збірку переведено під час концерту присвяченого 50-літтю
Великого Голоду у Бовлінг - Грін, Кентакі.

Д-р Ігор Дробочий	50.00
Д-р Василь Дробочий	20.00
Оксана Мостовий	20.00
Олександр Забігайло	5.00
Володимир Мойсєнко	20.00
Володимир і Ева Дер	5.00
Роберт Паньчинин	5.00
Анна Мицьо	5.00
Тереза Ліонеллі	8.00
Д-р Олесь Дробочий	10.00
Разом	148.00

ЛИСТА ч. 1155

Громадський Комітет стейту Мінесота передає пожертву в сумі
\$ 325.00 від церковних громад та організацій.

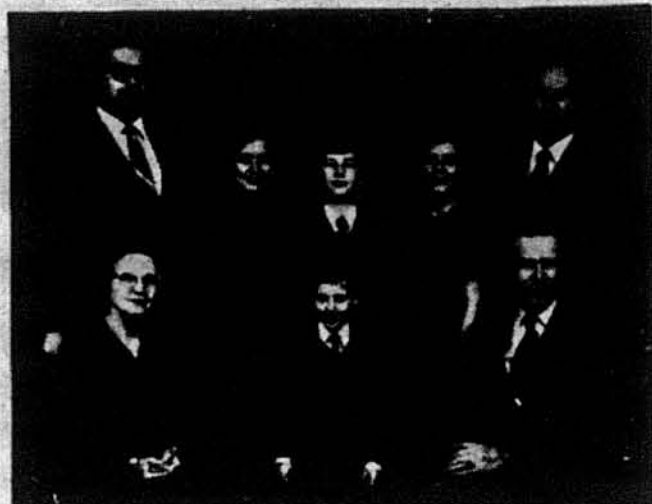
Св. Михайла	5.00
Св. Константина	5.00
Св. Володимира і Ольги	5.00
Євангельсько-Баптистська	5.00
Св. Стефана	5.00

Пам'яті Михайла Чайковського
з Вінніпегу

Останнє число офіційного „Бюлетеня Комітету Українців Канади“ має знову добрих два десятки фотографій тих, що склали по більш ніж 1,000 дол. на престижну Шевченківську Фундацію канадських українців. За винятком одного — все це скромні українські люди, що крізь роки тяжких зусиль та випробувань перенесли незгасним вогник свого патріотизму і тепер віддали в ім'я майбутнього та у змаганні доплати українській справі частину своїх заощаджень до диспозиції Фундації. Для історії, ми сказали б, для реєстру найшляхетніших нашої доби, Центральна КУК друкує їх фотографії та імена, крім цього, зберігає в окремому сейфі тежки з їх листами, оригіналами світлих та вірші з преси про їх життя чи смерть.

Хто такі ці добродії Шевченківської Фундації? А ось хто. Остання в цій черзі почесних фотографій — це фотографія Михайла й Емілії Чайковських і варто згадати їх коротко і для того, щоб зорієнтувати читачів, хто підтримує Фундацію Шевченка, а ще більш для того, щоб довести, що добродії Фундації не обмежуються тільки до неї. У Вінніпегу я вже 23 роки і 23 роки знаю Чайковських, такі у перших роках свого перебування у столиці Манітоби, зустрівшись з ними в громадській та організаційній праці. Так ми залишилися побратимами тієї праці аж до наших днів.

Рівно 60 років тому з села Застіночє біля Теревовлі приїхав 17-літнім юнаком Михайло Чайковський до Канади, щоб тут, при допомозі своїх земляків, будувати своє майбутнє життя, заробити грошей, повернутися до рідного села, докати трохи поля і бути статочним газдою у своїй громаді. З рідної хати привіз він найшлішче — любов до свого, працьовитість, ошадність і господарський змісл. Після кількарічних зйроб на різних роботах, Михайло закріпився, врешті, на праці у м'ясарні та провів у ній 25 років, весь час мріючи про власне підприємство та пильно придбляючи до таємниці і ходів бізнесового світу. У 1930 році, сім літ після свого приїзду Михайло купив уже першу хатину, яку він наймав і з того часу почав будувати та винаймати домини і будинки. Початки були тяжкі, вимагали часами співпраці дружини і здорового ризику, але успіх слідував за успіхом і, врешті, у 1958 році Михайло покинув працю у чужині та повністю віддався своєму підприємству, яке він до останнього часу. Але М. Чайковського шікавила ще й інша справа. Від перших днів на цьому континенті він знайшов рідний йому гурт і його можна було часто побачити в читальні Просвіти, що перетворювалася тоді в організаційно-му житті Вінніпегу. І ця організація Михайло віддав

Сидять (зліва): Емілія Чайковська, молодший з внуків Теодора Русина та Михайло Чайковський; стоять зять Чайковських Тома Остріжнюк з дружиною Анною, старший внук Чайковських Михайло Русин, дочка Чайковських Ярослава Русин з чоловіком Федором.

УГПЦ і „Українському Голосові“, не враховуючи численних менших пожертв. Такий був би громадський портрет М. Чайковського, що не любив парад чи похвал, ставив завжди громадське вище особистого, здоровим розумом та прихильністю до кожного здобував справжній авторитет у своїй громаді. Хоч, напевно, міг відзначити вродисто золотий ювілей свого подружжя восени 1982 року, відбув його скромно в колі своїх найближчих і закріпив пам'ять про нього черговими жертвами для своєї спільноти. Скоро після цього свого особистого ювілею занедужав, виглядало, що не загрозливо, зі шпиталю мав вернутися додому і нагло на самий Новий Рік, 14-го січня 1983 року, Михайла не стало. Для сотень тих, які знали чи працювали з ним, був це справжній гімн з ясного неба, не хотілося вірити, що спокійний, веселий оптиміст Михайло закінчив свою службу рідній громаді, своїй церкві й родині.

Мало громадяни мають такий похорон, як мав його св.п. Михайло. Парастас 16-го і похорон 17-го січня 1983 року були нагодою побачити, як шанували його всі, від отців церкви св. Покрови до представників установ, яких став добродієм чи в яких працював — всі мали тепле слово над його передчасною смертю та на поминках в залі собору св. Покрови. Віддали його великою громадою на вічний спочинок і в рідній гробниці почилило тіло Михайла Чайковського, якого не швидко забуде українська громада Вінніпегу та якого не раз згадає, коли перед нею стануть усієї господарської і фінансової проблеми, що їх Покійний не раз умів своїм досвідом справно розв'язати.

Рік ось скоро мине, відкоди св.п. Михайло Чайковський не з нами, а ви не раз почувате: „Нема нашого Михайла! Він дав би цьому раду!“

Не один із нас хотів би, щоб так колись про нього згадувала рідна спільнота, все бідиша й бідиша на солідних своїх плугарів...

А. Курдидик

Наради в справі купівлі нового
будинку для Українського Музею
в Чикаго

В суботу, 17-го грудня, 1983 року заохотили Управу Музею відбулися сходини представників чикагської громади в справі придбання нового і обширнішого приміщення для нашого музею в Чикаго.

Наради відбулися у приміщенні музею при малій кількості громадян, мабуть, тому, що в той день (субота) відбувалися інші імпрези, і не утруднювало багатому зацікавленим взяти участь в музейних нарадах.

Нарадами провів голова музею мр Е. Басюк. Він проаналізував справу придбання нового приміщення, наголосив на такі факти: як брак місця для працівників музею, брак хоч би малої аудиторії, де можна б примістити групи відвідувачів, де можна б перевести відповідну гутірку про Україну і культуру, а при цьому висвітлити відповідні прозирки. Бракує місця для напливаючих експонатів і друкованого слова. Маючи це на увазі, голова шукає за відповідним місцем і будинком. Це, однак, є досить складною справою. В результаті він дійшов до переконання, що закуп мешканцевого будинку ніколи не розв'яже цієї справи. Зате шкільний будинок або індустріальний об'єкт

Я. Берестянский

УВАГА! У ВИДАВНИЦТВІ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
СВОБОДА

появилася вже друком монументальна збірка літературних оцінок

Д-р Луки Луцева
ЛІТЕРАТУРА І ЖИТТЯ

Книжка у твердій темній полотноній обгорці з золотими літерами білого формату, має 480 сторінок і охоплює повне літературне (1925-1975 pp.)

Література і життя, це дійсно монументальний твір, з багноту біографія, оригінальні статті і рецензії про:

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ІВАНА ФРАНКА, ОЛЬГУ КОБИЛЯНСЬКУ, БОГДАНА ЛЕПКОГО, ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА, ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА, ВАСИЛЯ ПАЧОВСЬКОГО, МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА, ТИМОТЕЯ БОРДУЛАКА, ОЛЕКСАНДРА КОРНІЙЧУКА, ОЛЕСЯ ГОНЧУРА і ВОЛОДИМИРА СОСЮРУ.

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язує 6% стейтвого податку. Належність платна лише в амер. доларах \$20.00

Замовляти: + пошто \$1.00

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Генерал Дж. Сінглавб промовляв у Лос Анджелесі

Генерал Сінглавб промовляв під час вшанування жертв голоду.

З ініціативи Комітету для вшанування пам'яті жертв Великого штучного голоду в Україні 1932-33 років українська громада Лос Анджелесу і околиць і численна американська публіка в неділю, 4-го грудня, 1983 року в престижному готелі Сентури мала зустріч з відомим оборонцем прав людини та великим приятелем українців, генералом американської армії Джаном Сінглавбом.

Урочисту програму відкрив д-р М. Яримович-майстер церемонії. Згодом об'єднані організації української молоді під звуки безсмертної кантати Станіслава Людкевича „Кавказ” виступили на сцені в організаційних уніформах, та внесли засвічені жалобні свічки, поставивши їх у великому, гучульських мотивів, свічки-кованих. Панувала тиша.

Після цього майстер церемонії представив присутнім генерала Сінглавба, який передав містечко-вінго-генералів громади. Грамоту від міського уряду прочитав і передав колишній посади міста Сем Йорті. Від польського уряду в скіли та від уряду на Тайвані вітали їхні представники, висловлюючи свою солідарність та співчуття українцям з приводу втрати семи мільйонів жертв великого голоду України.

Український мішаний хор „Кобзар” під диригуванням маестра Володимира Божика виконав молитву „Отче наш” після чого д-р Лідія Василівна представила головного промовця імпреси генерала Джона Сінглавба, якого присутні зустріли оплесками.

Промовець, який ознайомлений з українською визвольною історією та мовою-кременівською тактикою підтримки: „Сальва крісів і кулеметів борів Української Повстанської Армії сьогодні затихли. Однак, не не означає, що український народ упокорений. Цей героїчний народ батьківщиною якого є Україна, не упокорений і усі ворожі намагання були і будуть безуспішними. Ми повинні усвідомити собі, що найважливішими союзниками країн вільного світу є поневолені нації, які сьогодні

ні знаходяться в комуністичних імперіях, серед яких Україна є першою. Україна та інші поневолені народи є найпотужнішими, духовно і політично, силами у вільному світі та фактично є найпотужнішими союзниками Заходу. Тому у боротьбі з червоною Москвою Захід повинен ужити зброю п „ахилів п'яти”, а саме: давши нашу підтримку національним, самостійним рухам серед поневолених народів, визнати їх ідеологію вільності аспірації та в той же час і перестати у чини психологічний, політичний та економічний наступ на червоні імперії. Тоді усілякі залякування нуклеарною війною, кампанії СССР серед країн вільного світу будуть вже нестрашні і не актуальні, тому що імперія відчужає загрозі середина”. Генерал Дж. Сінглавб категорично протестує проти усякого роду „субсидій”, якими так щедро нагороджують червону імперію навіні країн вільного світу, у різних формах. „Сьогодні”, твердив доповідач, „війна з комуністичною Москвою вже існує, в іншій формі, а саме, в залякуванні Москвою населення вільних країн нуклеарним голодом, у підтримці акцій, провокаційних заворушеннях та шпигунстві, використовуючи при тому наївність громадянства.

Доповідач, повний динамічної переконливості, захопив своїм словом усіх присутніх, і тому не дивно, що не раз і два його доповідь переривали спонтанні оплесками присутніх, а на закінчення нагородили його гураганом оплесків та вставанням з місць. Після доповіді доповідач вміло і вправно давав вичерпуючі відповіді на запитання присутніх.

На закінчення цієї, вміло підготованої і проведеної імпреси хор „Кобзар” і присутні проспівали український національний гімн та „God bless America”. Після цього присутні провели час у дружній атмосфері при смажній перекусі. Ця імпреса була ще одним успіхом Комітету для вшанування пам'яті жертв українського голоду.

Д-р Святополк Шумський

Гетьман Павло Скоропадський мав багато добрих намірів, але в тій тяжкій ситуації не всі їх міг він здійснити. Також спосіб, яким його вибрано гетьманом, насторожив проти нього різні угруповання українського населення. За часу гетьманату Павла Скоропадського зроблено багато доброго, особливо для української культури, як наприклад, засновано два університети, в Києві й Кам'янці-Подільському; утворено Українську Академію Наук, Український Національний Музей, Український Національний Архів, Українську Національну Бібліотеку, Державний Драматичний Театр та інші; встановлено певні закордонні дипломатичні зв'язки; підписано перемир'я з більшовиками; почато організувати українське військо, а міністер закордонних справ проф. Дмитро Дорошенко робив заходи, щоб усі українські землі з'єднати в одну державу.

Не зважаючи на великі зусилля, гетьманові не вдалося створити українського чисто національного уряду, бо члени українських партій, які брали активну участь в державному будівництві за часу Української Центральної Ради, не хотіли співпрацювати з гетьманом. Це була велика помилка, бо через це влада на Україні дісталася в руки давніх російських чиновників. Деякі міністри української влади, які входили в склад Гетьманського Уряду, старались відмовити гетьмана від деяких його потягнень, інші, знаючи, що є велике невдоволення населення з карних експедицій і внутрішньої політики Уряду, зрештували зі своїх становищ, а деяких звільнив сам гетьман, призначаючи на їх місця переважно росіян або зросійщених українців.

В такій ситуації опозиційні українські партії об'єдналися в Український Національний Союз, який увійшов у зв'язки зі Східними Стрілками в Білій Церкві, Запорізькою дивізією і деякими військовими частинами та організацією заліз-

ничників, які на тасмних зборах дня 13-го листопада 1918 року вибрали Директорію Української Народної Республіки, складену з п'яти членів, яка очолила повстання проти гетьмана. На голову Директорії вибрано Володимира Винниченка, а головним отаманом війська призначено Симона Петлюру. На цьому місці потрібно відмітити, що тодішні українські опозиційні партії були переважно соціалістичні, яким взагалі не відповідала монархічний устрій, навіть конституційний, яким мала бути Українська Держава гетьмана Скоропадського.

Коли 14-го листопада 1918 року гетьман Павло Скоропадський, серед тодішніх тяжких внутрішніх обставин, а також на рішучу вимогу переможних тоді держав Антанти, проголосив федерацію України з майбутньою Росією, яку мала відбудувати білогардійська армія, то це прискорило повстання проти Гетьманського Уряду. Збройний виступ Східних Стрілок розпочався дня 16-го листопада в Білій Церкві, а дня 20-го листопада повстанські війська, об'єднані в т. зв. Осадний Корпус, під командування полковника Євгена Коновальця, підійшли до передмість Києва.

Гетьман Павло Скоропадський, зорієнтувавшись в безвихідній положенні для Гетьманського Уряду, дня 19-го листопада 1918 року зрікся влади й вийшов до Берліна, а владу в Україні перебрав Директорію.

Користуючись цим заманенням в Україні й евакуації німецьких та австро-угорських військ, більшовики рушили походом на Україну. Україна опинилася в дуже скрутному положенні, бо крім більшовицьких загонів, які посувались в Україну з північного сходу, наступали також білогардійські відділи під командування генерала Денікіна з південного сходу.

Важливі події відбува-

Роковини...

Закінчення зі ст. 2.

лись також в тому часі на західній українській землі. Перебачаючи розпад Австро-Угорської монархії на окремі національні держави, деякі старшини австрійської армії і легіону Українських Січових Стрілців уже в першій половині вересня 1918 року згуртувалися в тайній військовій організації т. зв. Українському Військовому Комітеті, який мав допомогти у відповідному часі в будові української держави.

Дня 18-го жовтня з'їхалися до Львова українські послы Галицького й Буковинського соймів і Віденського парламенту, українські єпископи, делегати українських політичних партій та представники студентів на нараду, на якій вибрано Українську Національну Раду, тобто Український Конституційний з'їзд, який 19 жовтня 1918 року проголосив Українську Державу під назвою: „Західно-Українська Народна Республіка”, на просторі східної Галичини з включенням Лемківщини й північнозахідного простору Буковини та північносхідного простору Угорщини.

Дня 1-го листопада розоружено старшин і воєначальників у львівських гарнізонах і перебрав адміністрацію владу над східною Галичиною у Львові, а 6-го листопада — над північнозахідною частиною Буковини в Чернівцях. Українці зі Закарпаття, то маючи не тільки своїх політичних, але також освітніх та господарських організацій (бо на це не дозволяв мадярський уряд), прислали тільки листа до Української Національної Ради у Львові, що й вони хотіли б належати до Західно-Української Народної Республіки.

Тяжко було полякам в Галичині, а Румунам в Буковині погодитися з проголошенням незалежності Західно-Української Народної Республіки на просторі велекою перевагою українського населення, які в милому належали до Галицько-Волинської Держави, тому поляки вже дня 1-го, а румуни 11-го листопада виступили збройно проти Української Держави. По трижневих боях з поляками у Львові український Уряд і військо, під переважачою силою польської армії, щоб не потрапити в оточення, були змушені залишити Львів і продовжувати боротьбу з ворогом протягом кількох місяців поза містом.

В тому часі, як біля Львова велися завзяті бої з поляками, Уряд Західно-Української Народної Республіки, який переїхав спешу до Тернополя, а пізніше до Станіславова, працював над упорядкуванням молодого держави, організував військо й видавав різні закони, а між ними дня 3-го січня 1919 року ухвалив закон про з'єднання Західно-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою.

До Києва вислано делегацію Уряду Західно-Української Народної Республіки, яка передала рішення Ради — Директорії й Уряду Української Народної Республіки.

На нараді делегації Української Національної Ради, найвищої влади Західно-Української Народної Республіки, з Директорією Української Народної Республіки дня 12-го січня підписано умову, яка нормувала взаємини між обома частинами об'єднаної держави. З цього приводу Директорія видала такий Універсал.

„Вімені Української Народної Республіки проголошує Директорія цілому українському народові велику подію в історії нашої української землі.

Дня 3 січня 1919 року в місті Станіславові Українська Національна Рада Західно-Української Народної Республіки, як представниця волі всіх українців Австро-Угорщини й їх найвищий законодавчий і виконавчий орган, святочно проголосила з'єднання Західно-Української Народної Республіки з Українською Наддніпрянською Народною Республікою в одну суверенну Народну Республіку.

Вітаючи з великою радістю цей історичний крок наших західних братів, Дирек-

торія Української Народної Республіки рішуче прийняти до відома це з'єднання з умовами, які означено в ухвалі Української Національної Ради з дня 3 січня 1919 року.

„Віднині во єдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України, Західно-Українська Народна Республіка (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна. Здійснилися віковічні мрії, якими жили і за які вмирали кращі сини України. Віднині є єдина, незалежна Українська Народна Республіка. Віднині український народ, звільнений могучим поривом своїх власних сил, має тепер змогу з'єднати всі змагання своїх синів для утворення незрозумілої, незалежної української держави на добро й щастя робочого народу”.

Торжественне проголошення злуки обох держав у Києві відбулося дня 22-го січня 1919 року на Софійській площі біля пам'ятника Богдана Хмельницького. Обидва акти про злуку затверджені через аклямацію Трудовий Конгрес на своєму засіданні дня 22-го січня 1919 року.

Вже 66 років проминуло від проголошення незалежності Української Народної Республіки, а 65 років від проголошення з'єднання всіх українських земель в єдиний Соборний Український Народний Республіці, то все такі ці події є свіжі в пам'яті тих, які з крісом в руках сповняли свій святий обов'язок супроти своєї батьківщини й свого народу.

Обставини, серед яких ці події відбувалися, були дуже несприятливі для україн-

ського народу. Крім внутрішніх вже передчасних згаданих недовіри, великий вплив мали зовнішні обставини. Провідники держав переможної Антанти в тому часі не уявляли собі небезпеки, яка грозила люду від комунізму і російського більшовизму. Вони були байдужими до визвольних змагань українського народу, коли воєни Української Армії, але одягнені, слабо відживлявані, з малою кіль-

кістю крісових набоїв, протиставились ворогові, а по-важені недугою тифу без найкращіших медикаментів у тифозній гарячці до-лялися на цементових до-ліжках і на дерев'яних прі-чках у провізоричних шпита-лях, приміщених в будин-ках цукроварень, або й на сходах залізничної станції, в Жмеринці чи де-інде. За що свою байдужість платять тепер і шпититимуть ще їхні народи.

ЗІБРАНІ ПІД ЧАС ПРОМОВИ президента Рональда Регена про стан унії на Капітолі офіційні особи Уряду, Сенату, Палати Репрезентативів, Верховного Суду, дипломатичного корпусу і гості, тепло вітали стоячи американського сержанта-медика, учасника боїв на Гренаді Стівена Трухільйо, і телеконтр якого першим приземлився на Гренаді. Коли він однак побачив, що два інші телеконтри знаходяться у вогні і життя американських воєнків є zagrożене, він, не зважаючи на особисту небезпеку і град куль від кубинських скорострільних, першим кинувся в рятункову акцію і врятував життя багатьом воєнкам. За свій героїський вчинок він був нагороджений „Срібною зіркою” і спеціальною відзнакою Президента та представників народу. Згаданий воєк і всі присутні були помітно зворушені цією церемонією.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ГІМНАЗІЇ СС. ВАСИЛІЯНОК У ЛЬВОВІ
повідомляє, що 17-го січня 1984 р. відійшла у Вічність
наша Дорога **УЧИТЕЛЬКА**

бл. п.

СОФІЯ НАГІРНА ЛЕВ

Комітет висловлює глибоке співчуття мужеві **Покійного д-ра Василя**, дочці **Асії Шиски** з дочками **Марусею** і **Катюсю** і їх Родинами, синові **д-ра Василя** мсл. з дружиною **Оксаною** і їх Дітьми і дальшою Родиною.

В пам'яті **Покійного** заплановано збірку на „Допомогу Сиротам у Бразилії”. Просимо всіх наших учених гімназії **СС. Василянок** та інших **Василівських Шкіл** скласти свій по-жертв, бо **Покійний** дуже плекувалася сиротами. Списки жертв будуть поміщені в пресі. Пожертви просимо пересилати на нижче подані адреси:

Стефанія Бернадіна, голова

104 Aster Rd., Wildwood Crest, N.J. 08260

Ольга Дзядь, містоголова

334 Beach 144th St., Neponsit, N.Y. 11696

Анна Кобринська, секретар

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що у середу, 25-го січня 1984 р. з **Волі Всевишнього** відійшов у Вічність, на 80-му році життя,

наш Улюблений **БРАТ, ШВАГЕР І СТРИКО**

СВ. П.

ГРИГОРІЙ ЯРЕМЧУК

народжений 4-го березня 1904 р. в селі **Остапівці**, пов. **Коломи**, Україна, був, політичний в'язень польських і советських тюрем, довголітній член **Управ Т-ва „Дністер”** 361-го **Відділу УНСОУ** в **Нью Йорку**.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 27-го січня 1984 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні **П. Яреми**, 129 Схід 7-ма вул. в **Нью Йорку**.

ПОХОРОН — у суботу, 28-го січня 1984 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. **Юра** в **Нью Йорку**, а відтак на український православний цвинтар св. **Андрія** в **С. Бавнд Бруку**, **Н. Дж.**

Горем засмучена Родина:

брат — **ІВАН** з дружиною **ЛЮБОЮ**

братанки — **РОМАН** і **ВОЛОДИМИР**

та ближча і дальша Родина в Україні

БРАТСТВО БРОДИ-ЛЕВ ІНК.

ділиться сумною вісткою зі своїм Членством, з **Побратимами-Дівізіонками** і всім Громадянством, що дня 25-го січня 1984 р. відійшов у Вічність на 80-му році життя, наш **Побратим** по Зброї, Учасник боїв під **Бродами**, довголітній Член **Управ**

Б-а Броди-Лев

СВ. П.

ГРИГОРІЙ ЯРЕМЧУК

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 27-го січня 1984 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні **П. Яреми** при 129 Е. 7-ма вул. в **Нью Йорку**.

ПОХОРОН — у суботу, 28-го січня 1984 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. **Юра** в **Нью Йорку**, а відтак на український православний цвинтар св. **Андрія** в **С. Бавнд Бруку**, **Н. Дж.**

Управа **Б-а Броди-Лев** в **Нью Йорку** складає Родині **Покійного** найглибші вислови співчуття.

УПРАВА БРАТСТВА БРОДИ-ЛЕВ

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що в четвер, 26-го січня 1984 р., по тяжкій і довгій недузі на 76-му році життя помер

наш Найдорожчий **БАТЬКО, ДІДУНЬО, БРАТ І ШВАГЕР**

бл. п.

ЗЕНОВІЙ МАКСИМІВ

ЧЛЕН 1-ОЇ **УКРАЇНСЬКОЇ ДІВІЗІЇ УНА**

ПАНАХИДА буде відправлена в похоронному заведенні **Burnad, 371 Lakeview Ave., Clifton, N.J.** в неділю, 29-го січня, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН в понеділок, 30-го січня 1984 р., о год. 10:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. **о. Миколая** в **Пассейку**, **Н. Дж.** при Президент вул., о год. 11-й ранку.

Горем прибиті:

син — **ОЛЕГ** з дружиною **МАРІЯКОЮ**

внуки — **ГАЛЯ**, **МИХАЙЛО**, **СТЕПАН**, **АНДРІЙ** і **ІРЕНА**

брат — **ЯРОСЛАВ** з дружиною **СТЕФОЮ** і 12 -ма синами і внуками

сестра — **ІВАНКА** з мужем **ТЕОФІЛОМ КУПІКОМ** та 4-ма дітьми і 11-ма внуками

Ближча і дальша Родина

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням.
Адреса у Мангеттені: **ROCKEFELLER CENTER**
630 5th Avenue, Room 1803
New York, N.Y. 10020
Адреса у Квінсі:
105-37 64th Avenue
Forest Hills, N.Y. 11375
(212) 459-0111

Чи Ви зложили вже свій даток на УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ ФОНД у 1984 році?
ВИШЛІТЬ ЙОГО НЕГАЙНО!
UKRAINIAN AMERICAN COORDINATING COUNCIL
140 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Український Відділ Голосу Америки шукає

КАНДИДАТІВ НА ПРАЦЮ

з професійним досвідом у вживанні української мови і з редажуралістичними здібностями.

Представники Голосу Америки будуть у Чикаго від 30-го січня до 3-го лютого для проведення інтерв'ю із зацікавленими в такій праці.

Праця полягає переважно у перекладах матеріалів з англійської на українську мову і в писанні репортажів на різні теми. Крім бездоганного знання української і англійської мов, кандидати повинні мати також голосові дані і дикторські здібності, відповідні для передач на коротких хвилях, і обізнаність з важливішими поточними подіями у світі, особливо, що стосується американсько-радянських відносин.

Усі кандидати мають пройти письмовий і дикторський іспит. Початкова заробітна платня 20,965 — 25,366 дол., залежно від кваліфікації.

Щоб домовитися про місце і час інтерв'ю у Чикаго, зацікавлених, просимо телефонувати до Еда Кулаковського у Персональному Відділі Голосу Америки, тел. (202) 485-8117.

УКРАЇНЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу
ОКРУГИ ДІТРОЙТУПОВІДОМЛЯЄ, ЩО
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
відбудутьсяу неділю, 5-го лютого 1984 р., о год. 3-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому в Дітройті
при 4655 Мартін вул.До участі в зборах є запрошені Відділові Урядовці, Члени
Управ Округового Комітету і Конвенційні Делегати наступ-
них Відділів:20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292,
302, 303, 309, 341, 463, 504 і 506

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильності зборів.
3. Вибір президії.
4. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіт уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Слово заступниці головного підприємця УНС —
ГЛЮРІЯ ПАШЕН
7. Дискусія над звітами.
8. Удільнення абсолютної уступаючої Управі.
9. Вибір нової Управи.
10. План праці на нову каденцію.
11. Залити, внески і пропозиції.
12. Закриття зборів.

У Загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішучим
правом голосу: члени Управи Округового Комітету, по два
делегати кожного Відділу та Конвенційні Делегати.

У нарадах візьмуть участь:

Глюрія Пашен, заступниця голови, підприємця УНС
Роман Татарський, головний радник УНС
Почесний Член Округового Комітету — Павло Дуда
Гості, Члени Українського Народного Союзу радо

вітаємо
ЗА УПРАВУ

Роман Татарський, голова
Василь Паліж, прес. реф.

Роман Лазарчук, секретар
Арсен Базюк, касир

SCHOOLS/CHILDREN

QUEENS COLLEGE
CITY UNIVERSITY OF NEW YORK
АНГЛІЙСЬКА МОВА, ЯК ДРУГА МОВА
ДЛЯ ДІТЕЙ.Квінс Коледж пропонує 14-тижневий курс для дітей (у віці
8-17). Курс є призначений для покращання знання у читанні,
писанні, говоренні і у граматиці. За детальними інформаціями
прошу тел. (212) 520-7074

• ТЕЛЕФОНУЙТЕ СЬОГОДНІ

SCHOOLS/ELI

QUEENS COLLEGE
CITY UNIVERSITY OF NEW YORK
АНГЛІЙСЬКА МОВА, ЯК ДРУГА МОВА
ДЛЯ ДІТЕЙ.Чи хочете вивчити англійську? До школи? За кращою пра-
цею? Вивчайте англійську у
ENGLISH LANGUAGE INSTITUTE.
40 років досвіду. Інтенсивна програма — 18 год. на тиждень.
Ранні і попілудневні класи. Мова лабораторія. Екстра репе-
титор без оплати. Професійні вчителі. Класи на всіх позо-
мах — від початківців до завантажених. Груповані є 1-20.
Тепер реєстрація на весняний семестр. Класи починаються
30-го січня 1984 р.

(212) 520-7495

Пишіть до: ENGLISH LANGUAGE INSTITUTE
QUEENS COLLEGE
65-30 Kissena Boulevard • Flushing, N.Y. 11367

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО

КОШТУЄ
\$5,000 — \$10,000
забезпеченняАКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУТакі низькі вкладки для нових грамот
Акцидентового Забезпечення, виданих після
1-го жовтня 1983 року, виносять:

\$6 50	річно
\$3 75	піврічно
\$1 75	квартально
60	місячно

ЦІНІ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ
УНІОБ'ЄДН. У ВІСІ 16 до 55 роківВосьмий З'їзд Суспільної Служби
Українців КанадиУ рамках 14-го Конгресу
КУК у Вінніпегу 7-го й 8-го
жовтня 1983 року відбувся 8-
ий З'їзд Суспільної Служби
Українців Канади. У З'їзді
взяли участь представники
Головної Управи та 6-ох фі-
лій ССУК: Вінніпег, Гами-
лтон, Саскатун, Ст. Катар-
инс, Танлер Бей і Торонто,
як також представники голо-
вних управ українських ор-
ганізацій, які входять у
склад Центральної ССУК. Усіх
присутніх, делегатів і гос-
тей, було 33 особи. Сесіями
провадив вибраний предсе-
дик Степан Харко, а прото-
кол записували Софія Бод-
нар і Осип Сливинський.Цілий З'їзд відбувся у
дуже позитивному настрої,
програма поодиноких сесій
пройшла ділово, упрямий
атмосфері, а праця комісії
(Номінаційної, Верифікацій-
ної, Резолюційної, Статут-
ової і Контрольної) позначи-
лася дбайливим підготуван-
ням.Надзвичайно здорова й
творча виміна думок відбу-
лася у першому дні З'їзду,
спочатку у звітних членів
Головної Управи та голів
філій ССУК, а після під-
час дискусії над звітами.
Вийшли наверх умови праці
поодиноких філій, їхні про-
блеми, які дуже відрізня-
лися між собою, відповідно
від середовища, в якому
філія знаходиться.Доповідь Остаса Журав-
ського „загальні аспекти
добродійної громадської
праці в Канаді“, завдяки
актуальній тематичній, викли-
кала позитивний відгук у
присутніх.Одну з головних тем
З'їзду був фонд „Поміч Ук-
раїні“. Із звіту було видно,
що фонд розростається і
набирає популярності. Пре-
сдастники привітали внесок,
що поширився на діяння
фонду, в наслідок цього
треба було доповнити його
правильник, уже раз затвер-
джений на попередньому
З'їзді у 1980 році. Поважним
домаганням було, щоб у
якійсь спосіб координувати
справу допомоги не тільки
поміж поодинокими філія-
ми ССУК, але також із інши-
ми організаціями, які займа-
ються допомогними акці-
ями.

К. Лазор

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи“ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ
І ПОДИНОКІ ОСОБИ,
ЩО АДМІНІСТРАЦІЯНЕ БУДЕ ПОМИШАТИ ЖАДНИХ
ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться

відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ

ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

УКРАЇНЬКА ШАДНИЦЯ

— Ukrainian Savings

and Loan Ass'n у Філадельфії

пошукує працівника

TELLER — SECRETARY

Знання української і англійської мов обов'язкове.

Прощу зголошуватися особисто або телефонічно:

1321 W. Lindley Avenue

Philadelphia, Pa. 19141

(215) 329-7080

ЦІНИ ОГЛОШЕНЬ

у щоденнику „Свобода“ та у „Ukrainian Weekly“

3 уаги на підписку поштової оплати (понад 100%) за випуск „Свободи“ та

„Українського Тижневика“, як також повний зріст цін паперу та інших друкар-
ських матеріалів. Адміністрація „Свободи“ БУЛА ЗАВУМЕНА піднести ціни ого-
лошень.

ЦІНИ ОГЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА“

1 лінійний рядок однієї шпальти —
за вказівки посмертної згадки, розшуку, подяки \$ 6 001 лінійний рядок однієї шпальти —
за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивалі, піс-
ні, бенкети, банки, продажі, домі, і т. д.) \$10 00Оголошення на 8 шпальт, без огляду на зміст по-
за кожний лінійний рядок (1 лінійний рядок) \$10 00

Якщо до оголошення включиться знімок — коштуватиме додатково

Фотопропаганда на одну шпальту \$ 8 00

Фотопропаганда на дві шпальти \$10 00

Фотопропаганда на три шпальти \$12 00

Оголошення на чергові числа мусять вилітати до Адміністрації 2 дні перед
появою числа.ЦІНИ ОГЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ UKRAINIAN WEEKLY
(НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)1 лінійний рядок однієї шпальти —
за вказівки, посмертної згадки, розшуку, подяки \$ 6 001 лінійний рядок однієї шпальти —
за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивалі, піс-
ні, бенкети, банки, продажі, домі, і т. д.) \$10 00Оголошення на чергові, недільні видання, мусять вилітати
до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА.Телефонічно оголошення НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки у вигляді випадків.
Послідні записки до редакції за оголошенням вилітають тільки на спеціальних аркушах.

Трагічна родина

(В ПАМ'ЯТЬ ПІЖ. ВОЛОДИМИРА ХАМУЛИ)

Що кожна людина смерт-
на і що люди із нашого най-
ближчого і дальшого ото-
чення, а тепер найчастіше з
кругів старшої генерації ви-
ходять із рідної землі —
вмирають — це Божий і при-
родний закон.Люди вмирають різно:
одні скоропостижно при-
родною смертю, другі та-
ко ж смертю з нещасливих
випадків у наслідок до вер-
шин розвиненої цивілізації,
зокрема технології, а ще
інші вмирають повільно
серед страждань від невилі-
чувальних хвороб, бо дер-
жать їх ніби при житті велі-
тенські поступки в медицині і
медичній технології.До цих останніх належав
св. п. Володимир Хамула,
що його ми, разом із опека-
леною його дружиною Га-
лею, родиною і приятелями
та знайомими, відпрова-
дили у потойбічне краще
життя.Ми, християни, віримо у
Боже Премудрість і Спра-
ведливість, а тому віримо, що
Господь покладе його у
свою оселю праведників, бо
якщо св. п. Володимир мав
якісь поважні гріхи у цю го-
дину життя, то та Божа
Справедливість призначила
йому споконувати їх уже в
житті на землі.Протягом довгих восьми
років св. п. Володимир був
обложено хворий і правля-
ний до ліжка, терплячи від
тяжкої хвороби: він пере-
шов прийнятні сім опера-
цій, лікувався у багатьох лі-
карнях, а в останніх кількох
роках його спалня була
влаштована теж як лікарня,
що в ній найближчим і невід-
ступним духовним лікарем і
медичною сестрою-жалібно-
ничею була героїчна його
дружина — скорбна вдова
Галія.Не багато із здорових
людей, які ніколи не мали
до діла із зовсім безпоміч-
ними хворими, яких треба під-
нести з ліжка, обслужити всі
їхні потреби — кожного дня
і ночі протягом такого дов-
гого повільного вмирання,
можуть уявити собі веселі
посвяту однієї особи. Тому
немає переборщення у ви-
словленому почесному титу-
лі власне вдові, Галі.Світлої пам'яті Володи-
мир вийшов із родини Ха-
мулів, Михайла і Катерини.
Родина, яку я назвав би най-
більше трагічною, яку ко-
линебудь знав.Св. п. Володимир відій-
шов до вічності із остан-
ній із моїх канікул із цієї ро-
дини, з якої не залишилось
ні одного, хоч батьки привели
на світ чотирьох дітей: дочку
Марію і синів Володимира, Євгена
і Богдана. Троє із них, крім
Євгена, були в подружжях.
Зв'язок св. п. Марія замуж-
ня Логаса, Володимир одру-
жений із Галею Дудківною,
а св. п. Богдан був жонатий
із Тетяною Левківною, доч-
кою першого у Плясті Нача-
льного Плястуна — Сірого
Лева.Мати Катерина Хамула
спочиває вічним сном побіч
свого єдиного внука Ігоря у
місті Лодзі в Польщі; до
могли побіч батька Михай-
ла на православному цвин-
тарі св. Андрія відпровади-
ли ми ось недавно останки
Д-р Михайло ЛогасаПРО КОНВЕНЦІЇ УНС
ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯКонвенції Українського Народного Союзу завжди
були головними етапами в розвитку не тільки самого
Союзу, але і всієї Української Громади в Новому Світі.
Чого можна очікувати від перебігу і рішень та вислуду
відбутої недавно 30-ї з черги конвенції цієї найстар-
шої і найбільшої української установи у Вільному Сві-
ті, базуючись на досвіді минулого?Інформації про це знайдете у виданій
безпосередньо перед 30-ю Конвенцією книжці А.
ДРАГАНА.У ДЗЕРКАЛІ КОНВЕНЦІЙ
УНСУ книжці, крім вступної загальної характеристики усіх
попередніх 29 конвенцій, подано основні інформації про
них:

- де і коли вони відбулися,
- скільки було делегатів,
- який у тому часі був організаційний і фінансовий стан
УНС,
- які важливі рішення винесли та кого обрано до
проводу.

Книжка ілюстрована, має 72 сторінки і коштує ТІЛЬКИ
ЧОТИРИ ДОЛЯРИ.

Замовляти в книгарні „Свободи“:

"СВОБОДА" BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N. J. 07302

Мешканці стеату Нью Джерсі зобов'язані 6%

стейтового податку.

Передали Різдвяне оповідання
з „Калинового мосту“
на радіомовленні Отців ВасиліянДжерзі Сіті, Н. Дж. —
Щоб викликати різдвяно-
святоточний настрій своїх слу-
хачів, які обходять Різдво
Христове за новим стилем,
керівник релігійної радіо-
станції оо. Василіян о. ігумен
Патрік Паша, парох церк-
ви св. Юра в Нью Йорку, в
першій частині радіомовле-
ння прочитав скорочену опо-
відання-спогад Володими-
ра Баратурського п. з. „З верте-
пом і зблиздо“ з його збірки
„Калиновий міст“.Це оповідання не лише
збуджує святковий настрій
Народженого Божого Дитя-
тка й дає опис свят-вечірніх
звичаїв, але воно є живим
прикладом для сьогодин-
нього молодого покоління
в вільному світі, як його
ровесники з-перед поперх
півсторіччя допомагали
здобувати фонди на утрима-
ння українського приватно-
го шкільництва в Україні.
Воно є одночасно прикла-
дом для старшого поколін-ня, як українське суспіль-
ство в куди тяжких економіч-
но-матеріальних умовах
під польською окупацією
щедро жертвувало на потре-
би освіти і рідного шкіль-
ництва. Такої підтримки
потребує теж рідне шкіль-
ство, зокрема цілоденні
школи в вільному світі.Збірка „Калиновий міст“
з ілюстраціями й обклади-
ною мистця Зеновія Ониси-
кевича вийшла заходами
Українського Народного
Союзу в його Видавництві
„Свобода“. Темою збірки є
спогади-розповідки з дитя-
чих років автора в Неміро-
ві й з життя учнів яворівсь-
кої гімназії в 1914-1928 ро-
ках.Ця книжка може бути
гарним подарунком в ко-
жну пору року. Ціна книжки
12 дол. плюс 1 дол. за пере-
силку. Замовляти: „Svoboda“
Bookstore, 30 Montgo-
mery St., Jersey City, N. J.,
07302.Гамільтон вшанував пам'ять
Маркіяна ШашкевичаПарафія св. Духа в Гамі-
льтоні відзначила 140-річчя
з дня смерті о. Маркіяна
Шашкевича, яке проминуло
в 1983 році. 30-го листопада
у вечірніх годинах парафія-
ни зібралися, щоб вислуха-
ти доповідь запрошеного
гостя з Вінніпегу д-ра Миха-
йла Марунчак, голови
Інституту — Заповідника ім.
Маркіяна Шашкевича.Святкові сходи відкрив
Межіборський, голова пара-
фіального з'їзду, та приві-
тавши присутніх і доповіда-
ча, попрощав до слова та
ведення ввечері інж. Васи-
ля Мороза, який зробив
короткий вступ до святку-
вань та доцільність вшану-
вання Провидителя україн-
ської західної землі.Д-р Михайло Марунчак у
вступі своєї промови підкре-
пив, що парафія св. Духа
належить признати за
поширення культу отця
Маркіяна. В парафії масово
поширюється збірка „Ша-
шкевичана“, тут поширено
найбільше портретів отця
Маркіяна, а також тут пра-
цює відділ Лінійних Колюм-
ба ім. Маркіяна Шашкевича.Доповідач присвятив
свою доповідь суспільно-
політичній ситуації, яка
створилася на початку XIX
століття на західно-україн-
ських землях, саме під час
виступу отця Маркіяна. На-
род був у ярмі важкої пан-
щини. Було намагання за-
пирити до цієї панщини та-
кож духовний клер. В міс-
тах у церквах почали пропо-
вувати польською мовою,
в духовній семінарії викла-
ди відбувалися латинською
або церковно-слов'янською
мовами. Рідна мова народу
була в поневірянні.Маркіян Шашкевич та
його найближчі друзі Іван
Вагилевич та Яків Голова-
цький визначили свій ідеал
піднести рідну мову з пони-
ження і тільки цією мовою
говорити до народу та нею
ж створювати літературну
творчість. Маркіянова за-
слуга, — сказав д-р М. Марун-
чак, — в тому, що він послі-
довно і відважно йшов ви-
тиченим шляхом. На ті часи
національного зубожіння —
це був революційний шлях,
закінчив доповідь. Маркі-
ян Шашкевич поставив твер-
ді підвалини під національ-
не відродження в Галичині.
Маркіян був також українсь-
ким соборником і не дався
звести на вузьке рутинське
галичанство.

РІЗНЕ

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо
на цвинтарі св. Андрія в
Банд Бруку і св. Духа —
відомою солідна фірма
CYPRESS

HILLS MONUMENTS

В БІЛАНСЬКИЙ

WALTER BIELANSKI

K. M. KARDOVICH

800 Jamaica Avenue

Brooklyn, N.Y. 11208

Tel.: (212) 277-2332

Відкрито в кожний день, в су-
боту, включно, від 9-5 по пол.,
і неділю 10-4 по пол.

Miami, Fla.: (305) 653-5861

На бажанні і для вигоди клієн-
тів, радо заїдемо до Вашого
дому з проєктами і порядки.Після майже одногодін-
ної доповіді були запитання,
як також слово о. декана
Романа Ганкевича, який
обширніше розказав про
деякі священні ролі, де сло-
во отця Маркіяна Шашке-
вича знайшло здоровий
грунт під національне віро-
дження. Саме ці священні
ролі виробили десятирок
під здорові консерватив-
но-творчі елементи збері-
ння.Вечір парафії св. Духа в
Гамільтоні, присвячений от-
цеві Маркіянові, був бага-
тий змістом, на ньому були
присутні численні парафія-
ни.

М. Г-р

ТАКА COMPANY
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
61. GR 3550. New York, 10003

УКРАЇНСЬКІ МАШИНИ ДО
ПИСАННЯ марки
„СМІТ-КОРОНА“ в АРЦІ.ПОРАДА ТИМ, ХТО ХОЧЕ
ДОВГО ЖИТИКолі Ви маєте 40-45 років і хо-
тите б жити довго, довго, аж до
80 років, 95 або і 130 років, а мо-
же і більше, для цього треба ви-
вчити і виконувати ті поради,
які подав в своїй книзі„СЕКРЕТ ДОБРОГО
ЗДОРОВ'Я І ДОВГО-
ЛІТНОГО ЖИТТЯ“проф. Володар Доброгоб.
Шпіль, замовлення на адресу:
145 Prospect Park West
Brooklyn, N.Y. 11215
Ціна 10.00 дол.

FUNERAL DIRECTORS

SENKO

FUNERAL HOME

213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

(212) 388-4416 or (516) 481-7460

HEMPSTEAD

FUNERAL HOME

89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.

24 HOURS A DAY.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК